

AU
AARHUS UNIVERSITET

GUSTUS

NR. 2 JUNI 2005

D ALUMNE SKRIVER
ROMAN OM AU

AUGUSTUS er Aarhus Universitets alumnemagasin. Det indeholder nyheder og informationer til kandidater, bachelorer, medarbejdere, samarbejdspartnere og andre interesserede. „Alumne“ er en betegnelse, som universiteter rundt om i verden bruger om deres tidligere studerende.

AU-gustus er en sammentrækning af AU for Aarhus Universitet og gustus (latin), som betyder smagsprøve. Deraf navnet AU-gustus.

INDHOLD

NR. 2 JUNI 2005

UDGIVER

Aarhus Universitet
Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C
Tlf. 8942 1111, Fax: 8942 1109
E-mail: au@au.dk, www.au.dk

REDAKTION

Anders Correll, redaktør
Helge Hollesen, journalist
Hans Plauborg, journalist
Sys Christina Vestergaard, journalist

E-mail: augustus@au.dk

ANSVARSHAVENDE

Souschef Ingeborg Christensen

ABONNEMENT

AU-gustus udsendes gratis til bachelorer og kandidater fra Aarhus Universitet og samarbejdspartnere til Aarhus Universitet. Afmelding af abonnement skal ske til Torben Ankjær Johansen, tlf. 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk Husk at opgive abonnementsnummer, som står i adressefeltet på bagsiden.

DESIGN OG TRYK

Datagraf

OPLAG

48.000 stk

AU-gustus

udkommer 4 gange om året.
Næste nummer i september 2005

Gengivelse af AU-gustus er tilladt ifølge de gældende Copy-Dan aftaler

FORSIDEFOTO: IDEHISTORIKEREN ANNE FORTIER, DER I DAG BOR I USA, VAR I FORÅRET I DANMARK FOR AT GØRE REKLAME FOR SIN NYE BOG HYRDER PÅ BJERGET.

AUGUSTUS

SIDE 17

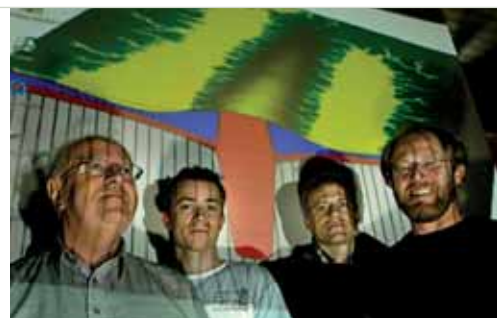

SIDE 34

Kort nyt	4
Drømmeren	14
Plantegener mod kræft	17
Kræft kan opdages meget tidligt	20
Undergrundsgruppen	22
Religion på markedsvilkår	24
Forskningsområder, der tegner universitetet	28
Priser til forskere	32
Klassisk Filologi inviterer til 75-års jubilæum	34

SIDE 24

SIDE 22

FRA 2005 TIL 2010

Udviklingskontrakter er en væsentlig del af samspillet mellem de danske universiteter og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Aarhus Universitet har for et par måneder siden indgået en udviklingskontrakt for 2005 med Videnskabsministeriet. Tilblivelsen af kontrakten og dens indhold gør dog, at vi allerede nu har fastlagt de væsentlige dele af den kommende fireårskontrakt, der vil gælde for perioden 2006-2009. Nu arbejder vi på mange fronter for at leve op til målsætningerne i kontrakten.

Bag kontrakten og dens tilblivelse ligger en række holdninger, der er centrale i forståelsen af den som et udviklingsinstrument. Dens indhold blev for det første fastlagt gennem en dialog mellem universitetets ledelse og de ansatte, således at indsatsområderne er integreret i universitetets samlede aktivitet. For det andet tager kontrakten fat på universitetets kerneopgaver – forskning og uddannelse som de klassiske områder samt forskningsformidling og vidensudveksling som de nye områder efter universi-

tetsloven af maj 2003. For det tredje lægger kontrakten op til at måle resultaterne efter de kendte målestokke, blandt andet antal publikationer, antal kandidater, bredere formidling af forskellig art, registrerede patenter, osv. Og for det fjerde er der ikke tale om at nydefinere universitetet gennem kontrakten; Aarhus Universitet skal fortsat være fagligt bredtfaenende, og nye, ikke-planlagte initiativer skal fortsat kunne tages.

Det kan derfor måske forekomme paradoksalt, at jeg nu hævder, at udviklingskontrakten i betydelig grad vil have præget universitetet, når vi skriver 2010. Det er der tre grunde til.

For det første har vi udpeget seks fokusområder, der både afspejler styrkepositioner og udviklingsmuligheder. Områderne vil blive præget af den særlige opmærksomhed, de får; men vigtigere er nok, at universitetet bevæger sig ind i en fremhævnning af bestemte områder i et bestemt tidsrum. Tanken er, at dette skal skabe yderligere dynamik i den faglige udvikling. Og da fokusområderne i stor

udstrækning går på tværs og rækker fra det basale til det anvendelsesorienterede, er forudsætningerne for nybrud til stede.

For det andet vil vi i særlig grad gøre noget for at styrke uddannelserne, forskningsformidlingen og vidensudvekslingen, for på de områder er der plads til og behov for forbedringer. Eksempelvis er gennemførelsen på en række fag ikke god nok.

Endelig forventes det, at opstillingen af en række resultatmål – kvantitative og kvalitative – kan give større fokus på at løse de underliggende opgaver og problemer. Der er således tale om at anvende en anden arbejdsmetode.

Videnskabsministeriet giver ikke ekstra ressourcer, hvis vi opfylder kontrakten. Det får så være – men den nødvendige arbejdsro må vi kunne forvente.

Niels Chr. Sidenius
Rektor

STUDERENDE LAVER INTERNATIONAL TOPFORSKNING

Som de første i verden har to medicinstuderende, Kirill Gromov og nu cand.med. Mette Koefoed, i samarbejde med professor Kjeld Søballe, Aarhus Sygehus, samt amerikanske og japanske forskere udviklet en metode, hvor man ved hjælp af genterapi kan få genskabt knoglevæv i f.eks. hofter og knæ.

Når en patient skal have udskiftet en løs hofteprotese, bruger man ofte dødt humant knoglevæv til at fylde de huller og mangler på knoglevæv, der kan opstå i forbindelse med operationen. Men ofte vokser dette væv ikke ordentligt sammen med patientens egne knogler.

Forskerne forsøger derfor at overføre de signalstoffer, der koder

for væksten af blodkar omkring det døde knoglemateriale, ved hjælp af gensplejset virus. Efterhånden som der vokser nye blodkar ind i knoglevævet, vil der dannes nye knogleceller, og efter nogle år vil det døde knoglevæv være erstattet af nyt knoglevæv.

Forsøgene er indtil videre udført på mus, og der vil gå adskillige år, inden metoden kan anvendes på mennesker. Hvis det lykkes, vil den ifølge Kjeld Søballe få revolutionerende virkning på helingsprocessen af knoglevæv. Forskningsresultatet er offentliggjort i *Nature*.

LÆS MERE PÅ WWW.AU.DK/AUGUSTUS

Kjeld Søballe, Kirill Gromov og Mette Koefoed har udviklet en metode, der kan genskabe knoglevæv i f.eks. hofter og knæ.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

PYTONSLANGENS STORE HJERTE KAN HJÆLPE MENNESKER

På to dage vokser en pytonslanges hjerte med 40 procent, hvis den indtager et bytte, som vejer 25 procent af slangens egen vægt. Der er tale om en reel hjertevækst. Hjertet skrumper derimod igen, når fordøjelsesprocessen er slut.

Bag forskningsresultaterne, der er offentliggjort i *Nature*, står bl.a. ph.d. Johnnie B. Andersen, der er uddannet på Biologisk Institut, Aarhus Universitet. Sammen med professor Tobias Wang Nielsen fra Biologisk Institut og lektor Jens R. Nyengaard fra Stereologisk Forskningslaboratorium, begge fra Aarhus Universitet, forsker han nu i de ændringer, der sker i pytonslangers hjerter under fordøjelsen. Håbet er, at viden om pytonslangens hjertevækst kan opklare, hvad der sker, når et menneskes hjerte vokser og skrumper igen. Hjertets evne til at vokse og trække sig sammen igen er yderst interessant i forhold til kredsløbs sygdomme og hjerteslag. Hovedårsagerne til dem er utvivlsomt et forstørret hjerte, men i sygdomssituationer, hvor forhøjet blodtryk øger hjertets arbejde, skrumper hjertet ikke. Man ved ikke med sikkerhed hvorfor, og her kan pytonslangens hjerte måske give et svar.

Årets største publikumstræffer i Universitetsparken er ubestridt de studerendes kamp om Det Gyldne Bækken.

FOTO: JACOB MARK/AU-FOTO OG ANDERS CORRELL

MEDICINERE EROBREDE DET GYLDNE

BÆKKEN

Et historisk øjeblik var under opsejling. Det var fjerde og sidste omgang i den årlige kapsejls på universitetssøen i parken, og økonomerne overhalede medicinerne – universitetssøens ubestridte eneherskere med talrige sejre på søen bag sig. Her var det så, den indre kirurg ro satte ind. Sidste og afgørende mediciner sprang i robåden, i haserne på ærke-

fjenden, og trak sikkert fra med sin pagaj. Publikum brølede. Og således opmuntret stred de to sig gennem vandmasserne, og lige til sidste meter før mål turde ingen erklære sejren i hus. Men ak – det blev øv for økonomerne – medicinerne vandt. Igen.

De lagde også hårdt ud, medicinerne. Til dundrende elektronisk musik indtog

tre af deres roere kampterrænet inde i hver sin kæmpe gennemsigtige ballon og sendte OL-vibrationer ud over de tusinder af publikummer i Universitetsparken. Scenen var sat, og de gik derfra som mestre. Det Gyldne Bækken overvintrer endnu et år i Medicinerhuset.

Morgenbønnen på Aarhus Universitet afholdes hver morgen fra mandag til fredag klokken 8.50 og et kvarter frem i Stillerummet. Alle er velkomne.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Musikken lyder som noget fra en afstresnings-cd tilført en blid stemme a la sangerinden Enyas. Blidt fylder det Stillerummet i Studenternes Hus. Fyrfadslysenes flammer danser let på det lave, aflange træbord neden for maleriet af Jesus.

Ind træder teologistuderende Christina Sørensen, som sætter sig med benene under sig på en bedeskammel. Klokken ti minutter i ni toner musikken ud, og hun læser som leder af dagens Morgenbøn et salmevers op, inden hun synger det med tilhørerne. Derefter er der stille. Helt vildt stille. Stilheden larmer i hovedet. Det er ens tanker, der trænger sig på, og det går op for én, hvor sjældent man bevidst sætter sig og laver absolut ingenting i et rum, hvor der er totalt stille.

TANKERNE ARBEJDER

Efter nogle minutters indre støj breder fornemmelsen af ro sig i kroppen. Fornemmelsen forstærkes paradoksalt nok

af lyden af forbibrusende biler fra Nordre Ringgade – lyden minder én om, at verden derude tonser videre.

Inde i Stillerummet er virkeligheden sat på hold for at give plads til tanker og indre samtaler med Gud, hvis det er det, man vil, siger Christina Sørensen.

– Jeg kan godt lide at komme her. For det første af rent praktiske grunde. Det giver mig noget at skulle op til. For det andet kan jeg godt lide at starte dagen her med at samle tanker og tage en snak med Gud om, hvad han gerne må hjælpe mig med i løbet af dagen.

Hun stopper op et øjeblik, inden hun fortsætter sit svar.

– Det giver ro. Og det giver vished om, at Gud nok skal være der for mig. Det lyder fromt. Det er det også, men det er o.k. at være from.

NÆRVÆR MED SIG SELV

I halvandet år er Bo Nicolaisen, der også læser teologi, kommet i Stillerummet

stort set dagligt for at give sig selv en "god start på dagen":

– Jeg starter dagen på en taknemmelig måde. Før var det stress og lige på og hårdt fra morgenstunden. Nu stopper jeg op og puster ud, inden jeg går tilbage til min læseplads.

Hvilke tanker, stilheden fostrer hos ham, er forskelligt fra dag til dag. Fra store til mindre store.

– Ingen siger, hvad man skal tænke på, når der er stilhed. Nogle dage tænker jeg på, hvilken bog jeg skal huske at købe i løbet af dagen, og hvad jeg skal læse. Andre gange er det noget med Gud og mig selv, jeg tænker på. Jeg får balance i mig selv, for Morgenbønnen har en meditativ virkning og giver mig et nærvær med mit selv, siger Bo Nicolaisen.

Der er Morgenbøn hver morgen klokken 8.50 til 9.05 i Stillerummet, som desuden står til fri afbenyttelse resten af dagen for alle, som måtte ønske at bruge dets stilhed.

STUDERENDE LÆSER LEKTIER I GELLERUP

Studerende fra Aarhus Universitet øser af deres viden til flygtninge og indvandrere i Århus-forstaden Gellerup. Løn får de ikke – til gengæld får de selvtillid.

– Det var ren CV-pleje, der fik mig til at møde mig, men nu er det noget helt andet, der driver mig. Jeg har fundet ud af, at der er brug for mig og min viden. Det behøver jeg ikke længere kæmpe for at overbevise mig selv og andre om, forklarer danskstuderende Louise Sørensen.

Aarhus Universitet har siden 1997 været fast leverandør af lektiehjælpere i Gellerup via orga-

nisationen Tusindfryd. De studerende kommer fra et bredt spektrum af studieretninger.

– Det er ikke svært for os at få lektiehjælperne. Vi er måske noget af en hvidvaskningsmaskine for folk, som gerne vil have noget på deres CV, men omvendt er det ulønnet, så det er folk, som virkelig gerne vil hjælpe, siger Rie Bihlet, som har været lektiehjælper i seks år for Tusindfryd.

Det er både børn, unge og voksne – hvoraf mange er i gang med uddannelser på lige vilkår med danskere – der opsøger den gratis lektiehjælp.

Søstrene Jameela (forrest t.v.) og Malalai Safi fra Afghanistan får lektiehjælp i Gellerup af Louise Sørensen og Maria Bøgebjerg Mikkelsen (bagest t.h.), der begge læser dansk på Aarhus Universitet.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

STUDERENDE FRA OTTE TIL FIRE

Faste læsepladser på universitetet gennem hele studieforløbet vil gøre de studerende mere effektive, mindske frafald og forebygge ensomhed. Det mener direktør Ole Lehrmann Madsen fra Alexandra Institutet.

– Jeg tror, det vil øge gennemførelsesprocenten betydeligt, hvis alle studerende havde et skrivebord med internetadgang, hvor de kunne starte dagen klokken otte om morgenen. Derfra kunne de gå til forelæsninger og holdundervisning, og de kunne vende tilbage i mellemtimerne for at studere i stedet for at tage hjem eller bruge tid på at finde en ledig plads i en kantine eller på et bibliotek, siger han.

Sådan fungerer det for Søren Christiansen på Aalborg Universitet. Hans studieliv minder på mange måder om et "otte til fire"-job, og det er fedt at have sit eget skrivebord på universitetet, siger han.

Det samme oplever informationsvidenskabs-studerende på AU. De har booket et kontor på universitetet, og det fremmer effektiviteten og øger den faglige vidensdeling, siger de.

LÆS MERE PÅ WWW.AU.DK/AUGUSTUS

FYSIKGENI

FASCINERER FORTSAT

Selv om han døde for 50 år siden, kan fysikgeniet Albert Einstein godt trække fulde huse. Op mod 400 tilhørere dukkede op på Aarhus Universitet til hver af de tre offentlige forelæsninger om bl.a. Einstein, som Institut for Fysik og Astronomi afholdt i april og maj for at markere, at UNESCO har udråbt 2005 til Verdensfysikår.

I år er det 100 år siden, at Albert Einstein publicerede adskillige artikler, der skulle revolutionere fysikken, og hans mirakuløse år 1905 var netop emnet for den første forelæsning af lektor Brian Bech Nielsen. Til den efterfølgende forelæsning diskuterede professor Klaus Mølmer Bohr-Einstein-dialogerne om fortolkningen af kvanteteorien, mens professor Helge Kragh i den sidste forelæsning satte fysik ind i en sammenhæng med kriser og kultur.

Den velbesøgte foredragsrække er slut for denne omgang, men genoptages til efteråret med yderligere tre forelæsninger, som vil blive annonceret på www.phys.au.dk

I anledning af, at 2005 er udråbt til Verdensfysikår, afholder Institut for Fysik og Astronomi en række offentlige forelæsninger om Einstein.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Aarhus Universitet bliver aldrig en hovedbanegård inden for forskningen, mener lektor Thomas Vorup Jensen, der sammen med lektor Brian Bech Nielsen og adjunkt Ann-Christina Lauring Knudsen gav et bud på AU's strategi.

VISIONER FOR AARHUS UNIVERSITET

Hvilken vej skal universitetet gå?

Skal Aarhus Universitet være kernen i et vstdansk universitet, i samarbejde med Syddansk Universitet, Handelshøjskolen i Århus og Aalborg Universitet – et stort universitet, der kan matche konkurrencen fra København om de gode hoveder og samtidig styrke erhvervsudviklingen i regionen?

Eller skal Aarhus Universitet styrke det eksisterende tværfaglige forskningssamarbejde og den faglige diversitet – udvikle det, som universitetet traditionelt er god til – og fremme det, at forskerne rejser ud til store universiteter som Harvard og Oxford for at specialisere sig?

Eller skal universitetet satse mere på eliten, både blandt forskere og studerende og samle dem i Centres of Excellence? Generelt stille større krav til de studerende, og belønne dem, som tager fordybelsen alvorligt?

Der var fokus på universitetets strategi og udviklingsmuligheder, da ledelsen den 19. maj var samlet på Moesgaard. Tre yngre forskere var inviteret til at give et bud på denne udvikling.

LÆS MERE PÅ WWW.AU.DK/AUGUSTUS

FOTO: ANDERS CORRELL

VIRKSOMHEDER I PARTNERSKAB MED STATSKUNDSKAB

Kan udvikling i ulande kombineres med sund forretningsdrift, eller er det en illusion, at partnerskaber mellem private virksomheder, offentlige organisationer og ulande har win-win-potentiale for alle parter? Det skal et usædvanligt samarbejde mellem en række virksomheder, FN's udviklingsprogram, DANIDA og Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet nu afdække. Behovet for viden om effekten af partnerskaber er meget stort, siger policy advisor Søren Mandrup Petersen fra FN's udviklingsprogram's nordiske kontor. Han forudser et pres på alle, der beskæftiger sig med partnerskaber, når den nuværende begejstring over, at det offentlige og det private overhovedet kan samarbejde, vil blive afløst af spørgsmål om, hvilken effekt partnerskaberne så har haft. Ph.d.-studerende Mette Jørgensen fra Institut for Statskundskab skal bruge tre år på at evaluere en række partnerskaber mellem skandinaviske virksomheder, offentlige organisationer og ulande. Danfoss, Aarhus United, Statoil, Tetra Pak, SAS og Coca-Cola er blandt de virksomheder, der har sagt ja til at få evalueret deres projekter.

STUDERENDE

STØVER TYSK AF

Unge vil gerne læse tysk, men der er en tendens til, at de vælger sprogstudier på handelshøjskolerne, fordi de tror, det giver bedre jobmuligheder. Den opfattelse tilhører lektor Vibeke Raben, der er cand.mag. i tysk og fransk og underviser på Horsens Amtsgymnasium. Hun roser tyskstuderende fra Aarhus Universitet for på eget initiativ at have besøgt gymnasier i Jylland for at udbrede kendskab til tyskstudiet. De studerende eksponerer et moderne studium, der handler om meget mere end grammatik, og hun anbefaler de studerende at være endnu mere direkte i deres facon.

– De pakkede formålet med deres besøg lidt ind, for at det ikke skulle virke som reklame. Det er der ingen grund til – de kan roligt reklamere for tyskstudiet på universitetet. Det vil kun være godt, hvis det kan komme af med sit støvede ry, siger Vibeke Raben.

FORDOMME OG UVIDENHED

En af initiativtagerne til gymnasiebesøgene er tyskstuderende Astrid Kallesøe.

– Vi ville finde ud af, om det er fordomme og uvidenhed, som gør, at så få vælger tysk på universitetet. Det viste sig, at eleverne havde en meget nuanceret viden om og interesse for

Tyskland. Derimod har de svært ved at se, hvad universitetsstudiet kan bruges til, siger Astrid Kallesøe.

Hendes medstuderende Birgit Fink Pedersen tilføjer, at de unge tilsyneladende var bange for at afskære sig selv fra job i det private erhvervsliv ved at vælge tysk på universitetet.

Derfor var det en trumf at kunne fortælle gymnasieeleverne, at tyskstudiet fra september 2005 udbyder en særlig erhvervslinje.

NEGLIGERER EKSPORTMARKEDER

I det hele taget er sprogkandidater fra universitetet værdifulde for erhvervslivet, mener cand.mag. fra Aarhus Universitet Maibritt Slott Kristiansen, der arbejder som marketingskoordinator i firmaet Samson Agro.

– Det er skammeligt, at de unge fravælger tysk, for så negligerer de et af de største eksportmarkeder, Danmark har. Det er min opfattelse, at universitetsuddannede sprogfolk har en grundig og alsidig sproguddannelse, som der er brug for i virksomhederne. Hvis universitetet oven i købet vil lave en erhvervslinje, er det fint, men den skal differentiere sig fra tilbuddene fra handelshøjskolerne.

TRØJBORG LUKKER

Sommeren står på en større lokalrokade på Det Humanistiske Fakultet. Nordisk Institut forlader som det sidste institut Trøjborg-komplekset på Niels Juels Gade for at flytte sammen med andre humanistiske institutter i Nobelparken, der ligger i krydset Randersvej og Nordre Ringgade.

Pladsen i Nobelparken skabes ved at flytte områdestudier som østasiatisk, slavisk, europastudier, kønsforskning og indisk fra Nobelparken til Ringgade-bygningerne omkring aulaen, så de bliver samlet med resten af Institut for Historie og Områdestudier.

– Nu står vi i en situation, hvor vi både kan spare en pæn husleje ved at rømme Trøjborg helt og få gennemført det gamle ønske om at få samlet institutterne fysisk, siger dekan Bodil Due.

Nordisk flytter sammen med Institut for Filosofi og Idehistorie, som er mindre begejstrede for at skulle forlade deres nuværende lokaler i nogle af de gule bygninger omkring aulaen.

Moesgård-fagene, de klassiske arkæologer samt Institut for Informations- og Medievidenskab og Æstetiske Fag bliver ikke berørt af flytningen.

En æra er slut. Aarhus Universitet forlader definitivt Trøjborg-komplekset, når Nordisk Institut, det sidste af universitetets institutter på Trøjborg, flytter sammen med størstedelen af de humanistiske institutter i Nobelparken i løbet af sommeren 2005.

FOTO: ANDERS CORRELL

FOTO: LARS KRUSE / AU-FOTO

En ny uddannelsesbekendtgørelse kan gøre det sværere for gymnasieelever fra de mindre gymnasier at blive optaget på universiteterne.

FREMTIDENS UNIVERSITET KUN FOR UNGE FRA STORBYEN

Det kan blive langt sværere at trække unge til en universitetsuddannelse, hvis udkastet til en ny adgangsbekendtgørelse vedtages. Udkastet får en hård medfart på Aarhus Universitet.

– Vi er alvorligt bekymrede for, at mange bliver tvunget til at supplere deres gymnasiale uddannelse for at opfylde de adgangskrav til universitetet, der nævnes i ministeriets bekendtgørelsesudkast. Med den nye gymnasiereform vil nogle fagkombinationer med det krævede niveau (A, B og C, red.) være umulige at tage på mange gymnasier. Mange risikerer derfor at stå med en flot studentereksamen, som kun kan bruges til en begrænset mængde af uddannelser, siger områdeleder på Optagelses- og Vejledningskontoret Karoline Pinholt.

PROBLEM FOR LANDGYMNASIER

Problemet kan især blive stort for gymnasieelever fra mindre landgymnasier. Her kan eleverne langt fra være sikre på, at de kan få et bestemt fag på det niveau, som kræves for at blive optaget på universitetet. Og deres muligheder for at tage en suppleringsuddannelse efter gymnasiet for at komme op på det ønskede niveau vil typisk heller ikke være så gode som for elever fra storbyerne.

– Hvis for eksempel små sprogfag som italiensk stiller meget specifikke adgangskrav, kan det blive et stort problem for gymnasieelever i tyndt befolkede områder. Det vil kun være elever fra de større byer, der kan være relativt sikre på at finde et gymnasium, som tilbyder de fag, de skal bruge for at komme ind på deres yndlingsstudium. Og det er jo ikke realistisk at forestille sig, at et ungt menneske fra Ringkøbing skal flytte hjemmefra for at finde et gymnasium, der tilbyder italiensk på A-niveau, siger Karoline Pinholt.

MANGE ADGANGSKRAV

Fra Det Naturvidenskabelige Fakultet lyder der også kritiske røster mod Videnskabsministeriets udkast. Fakultetet havde indstillet tre forskellige adgangskrav til sine uddannelser, men udkastet opererer med hele ni. For kemiuddannelserne ønsker ministeriet således A-niveau i matematik, B-niveau i fysik og A-niveau i kemi, og det mener fakultetet vil blive en væsentlig hæmsko for fleksibiliteten. Tager man udgangspunkt i forudsætningerne hos de nuværende kemistuderende, vil der blive tale om mere end en halvering af optaget, hvis de høje adgangskrav bliver vedtaget.

STUDERENDE OG ERHVERVSLIV TIL SPEED-DATING

Hvorfor bruge timer på ansøgninger til praktikpladser eller projektsamarbejde, når man kan nøjes med tre minutters speed-dating i Studenterhus Århus? Helt så enkelt er det måske ikke, men Projektzone.dk's nye tiltag med at lade østjyske virksomheder og studerende mødes tre minutter for at udveksle erfaringer og ønsker til samarbejde og konstatere, om det er "kærlighed ved første blik", var en succes.

Marketingkoordinator Majbritt Slott Kristiansen fra Samson Agro kommer fra en af de 20 virksomheder, der havde valgt at stille op til virksomhedsdating i maj, og hun var begejstret for det nye tiltag.

– Det er en ny og spændende måde at finde praktikanter til virksomheden på. Her står vi ansigt til ansigt og kan mødes helt uforpligtende. Vi fik meget ud af det, specielt set i lyset af, at der ikke er mange fra handelshøjskolen eller universitetet, der tænker, at et firma, der producerer gyllehåndteringsudstyr, kan være interessant, siger marketingkoordinatoren, der selv er cand.mag. fra Aarhus Universitet.

70 studerende havde tilmeldt sig til virksomhedsdating, og det var ifølge arrangør og konsulent i Projektzone.dk Rasmus Jacobsen lige i underkanten.

– Jeg havde håbet på 100 studerende – flere må der nemlig ikke være ifølge brandmyndighederne. Omvendt fik de fremmødte mere kvalitetstid og øjnene op for, at der er andre spændende danske virksomheder end Lego og Mærsk. Det er nu op til de studerende at følge op på speed-datingen.

Projektzone.dk, der er et samarbejde mellem Handelshøjskolen og Aarhus Universitet, regner med at gentage arrangementet til efteråret.

TYRKISKE FORBINDELSER

Den 1. februar kom Selma, Semiha og Sevgi med toget til Århus, hvor de tre tyrkiske studerende det næste halve år skulle læse Europastudier ved Aarhus Universitet. Universitetsavisen *CAMPUS* har i foråret fulgt deres ophold og møde med dansk og europæisk kultur. Lige nu er de tyrkiske piger i gang med det, de selv kalder en intensiv master-uddannelse med fag på både Statskundskab og Europastudier. De har selvsagt en smule travlt, for de skal til eksamen i hele 5 fag.

Semina, Selma og Segvi har fået tilknyttet en mentor på Aarhus Universitet. Mentorordningen er til glæde for de ca. 500 udenlandske studerende, der hvert år besøger universitetet. Mentorerne er frivillige studerende fra fagene, der sammen med en lokal koordinator bl.a. sørger for afhentning ved ankomst, indkvartering og præsentation af universitetet. Indsatsen er koordineret af Internationalt Sekretariat.

De forestående optagelsesforhandlinger mellem Tyrkiet og EU optager de tre studerende meget.

– I Tyrkiet er debatten om optagelse en anden end i EU-landene. Før vi kom til Danmark, troede vi, at det handlede om politiske og økonomiske reformer. Men i virkeligheden handler det om kultur og religion, om de forskelle, der er på Tyrkiet og EU. Forskellene bliver kaldt for problemer i EU, men vi ser ikke forskellene som problemer, siger Semiha og Sevgi.

– Der er i dag mange forskelle inden for EU – og det ser ikke ud til, at det skaber uoverkommelige problemer. Tyrkiet er anderledes, det indrømmer vi gerne, men det behøver ikke at være et problem. For os at se er det EU, der gør det til et problem.

Pigerne er uforstående over for det "skrækscenarie", at de etablerede EU-lande vil blive overrendt af tyrkere, som søger arbejde eller ophold.

– Hvorfor skulle man flytte fra Tyrkiet? Vi elsker vores land lige så højt, som resten af europæerne elsker deres. Og med de økonomiske og demokratiske ændringer, et medlemskab af EU forhåbentlig kommer til at medføre, vil de sydlige og sydøstlige landbrugsområder af Tyrkiet kunne udvikle sig. Så er jeg sikker på, det bliver os, der får tilflytterne, siger Sevgi og peger endvidere på den massive europæiske investering i tyrkiske ferielejligheder, der foregår lige nu.

De udvekslingsstuderende, vi har mødt, der har været i Tyrkiet, fortæller os, at de har et helt andet syn på landet end før de tog derved. Måske er det det, der skal til: udveksling. Det er vigtigt for os at vide, at Europas forestillinger om Tyrkiet ikke er rigtige, siger Sevgi.

De tre tyrkiske studerende Selma, Semiha og Sevgi har nu i et halvt år fulgt undervisningen på Europastudier og Statskundskab. Her møder de dansk kultur i form af et besøg i pølsevogn, der selvfølgelig serverer kalkunpølser til de tre muslimske piger.

LÆS MERE PÅ
WWW.AU.DK/AUGUSTUS

FOTO: HANS PLÅUBORG

I den nye database over danske monumenter kan man læse om relieffet fra Mindeparken i Århus, der hædrer faldne danskere i Første Verdenskrig.

FOTO: DANSK CENTER FOR BYHISTORIE

NYT STORT VÆRK OM

DANSKE MONUMENTER

Dansk Center for Byhistorie har lige lanceret den første forsknings- og formidlingsdatabase om monumenter i Danmark.

Databasen gør en del af den danske kulturarv tilgængelig, som praktisk talt har været overset hidtil, siger forskningsmedarbejder Jan Baltzersen, der har foreslået og gennemført databasen som forskningsprojekt fra 2003 til 2005.

– Vi forventer, vores database bliver standard-opslagsværket ved professionelt arbejde med monumenter i de danske købstæder, og at den vil blive et brohoved i folkeoplysningen om Danmarks monumentale kulturarv, siger Jan Baltzersen.

Databasen bliver gratis tilgængelig for alle på www.byhistorie.dk.

– Målgruppen er både forskere og studerende og andre "professionelle" brugere, men også almindeligt historisk interesserede borgere, forklarer centerleder, ph.d. Søren Bitsch Christensen, der har været redaktør på databasen.

Databasen indeholder monumenter i danske købstæder fra tre begivenheder, der hænger historisk sammen: krigen i 1864, Første Verdenskrig og Genforeningen i 1920.

– Med Danmarks nederlag i krigen i 1864 tabte vi Slesvig, herunder Nordslesvig, som er det, vi i dag kalder Sønderjylland. Tysklands nederlag i Første Verdenskrig skabte en politisk situation, der gjorde det muligt for Danmark gennem folkeafstemninger at få Nordslesvig tilbage, forklarer Søren Bitsch Christensen.

Dansk Center for Byhistorie vil gerne udbygge monumentdatabasen med monumenter fra flere historiske begivenheder og flere byer – i dag rummer databasen kun monumenter fra danske købstæder og for eksempel ikke stationsbyer.

– Det har vi bare ikke midler til nu. Desværre. Det ville give et meget mere komplet billede, siger Jan Baltzersen.

Databasen er delt i to: dels en oversigt over monumenterne i købstæderne, dels en række generelle artikler om monumenter i Danmark og i udlandet. Indsamlingen af informationer og foto til databasen er sket i samarbejde med over 130 lokalarkiver, museer, foreninger og privatpersoner i Danmark og udenlandske ambassader og kulturinstitutioner.

PRIS

FOR FORSKNINGSMILJØ

Original højteknologisk forskning er ikke forbeholdt naturvidenskaben. I IT-byen Katrinebjerg har et samarbejde mellem humanistiske og naturvidenskabelige forskere skabt en platform for it-forskning, der i maj løb med prisen, da Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation (FKK) for første gang uddelte en pris til et dynamisk humanistisk forskningsmiljø.

Efter rådets mening rager Center for Avanceret Visualisering og Interaktion (CAVI) op over de øvrige unge tværvideenskabelige miljøer, der er udsprunget af det seneste tiårs it-forskning. Forskningen i 3 D og Virtual Reality-teknologier har især skabt opmærksomhed med de digitale modeller, der er udviklet til lægevidenskaben. Men udover medico-forskning bidrager CAVI også til hav- og arkitekturforskning, samarbejde mellem billedkunst og it, visioner for fremtidens skoler og arbejdspladser samt nye metoder til teater, film og tv. Det sker bl.a. i et tæt samarbejde med billedkunstnere, filmbranchen, Den Jyske Opera og Peter Schaufuss Balletten. Inden for alle områder sker det med en høj faglig standard, der også vækker international opmærksomhed, noterer rådet i sin begrundelse for prisen på 100.000 kr.

LÆS MERE OM AKTIVITETERNE VED CAVI PÅ WWW.CAVI.DK

KAMP

TIL SIDSTE MAND

“Last man standing”, “Tougher than the rest”, “Lone star cowboy”. En ny rapport om køn og forskning på Aarhus Universitet bruger udtryk om forskningsmiljøet på Aarhus Universitet, der er hentet fra western-universet. Hvis man vil gøre karriere på universitetet, gælder det om at komme ud over stepperne, være arbejdssom, målrettet, udholdende og have ekstrem selvdisciplin. Og man skal være klar til at plaffe modstandere ned undervejs.

Rapporten “Last man standing – køn og forskning på Aarhus Universitet” tegner et billede af en kultur og et miljø, hvor kvinder har det sværere end mænd.

Kvinderne fremhæver oftere end mændene det dårlige arbejdsmiljø. Især på Samfundsvidenskab, Humaniora og Teologi klager kvinderne over ensomheden og manglen på fagligt og socialt fællesskab. På Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab, hvor der i højere grad er et forskningsfællesskab, trives kvinderne bedre.

– Mændene er klart bedre til den ensomme forskningsproces. Kvinderne vil arbejde sammen med andre, siger konsulent Dorthe Cohr Lützen, der har foretaget undersøgelsen efter ønske fra rektoratet.

BARSK TONE

Det faglige miljø beskrives af mange som hårdt – til tider ligefrem råt. Det handler om at være hurtigst og bedst med de seneste forskningsresultater, og det er vigtigt at markedsføre sig selv internt og eksternt. Det er mændene bedst til.

På forskermøderne er tonen ofte barsk. Der er mere kritik end inspiration, og det er især kvinderne, der finder tonen ubehagelig. Enkelte beskriver det ligefrem som et mareridt, man skal igennem: “Jeg trækker mine indlæg så længe som muligt, jeg har ikke lyst til at holde indlæg,” siger en af de medvirkende i undersøgelsen.

– Jeg er meget overrasket over, at så mange taler om et råt miljø. Sådan behøver det jo ikke være. Der er undersøgelser, der viser, at fællesskab i forskning giver bedre forskning, siger Dorthe Cohr Lützen.

SKAL IND I LEDELSESTÆNKNINGEN

Hvis man skal ændre på den skæve kønsfordeling, skal initiativet komme fra ledelsen, mener Dorthe Cohr Lützen, der anbefaler forpligtende handlingsplaner med klare mål, bedre informationsmateriale til ph.d.-studerende, karrierecoaching, repræsentation af begge køn i bedømmelsesudvalg og mentorordninger som nogle af initiativerne for at rette op på kønsfordelingen.

Helt grundlæggende kan man sige, at kønsproblematikken skal ind i ledelsestænkningen på alle niveauer. Den skal helt frem på dagsordenen. Ellers sker der ingenting, siger Dorthe Cohr Lützen. Ledelsen på Aarhus Universitet har endnu ikke kommenteret ligestillingsrapporten.

Er forskeren en cowboy, der skal være klar til at plaffe modstandere ned undervejs i karrieren?

FOTO: POLIFOTO

LÆS MERE OM RAPPORTEN PÅ

WWW.AU.DK/AUGUSTUS

DRØMMEREN

Aarhus Universitet er rammen om en ny rablende vanvittig filosofisk gyserkomedie. Forfatteren hedder Anne Fortier og har en ph.d.-grad i idehistorie fra universitetet. I dag bor hun i USA og arbejder som producer i et produktionsselskab, men det skønlitterære forfatterskab fortsætter hun med. "Ellers ville mit hoved sprænges," siger hun.

Anne Fortier ligner ikke en "krøllet hjerne", der kan udtænke fantasifulde skønlitterære handlinger og servere dem i et elegant sprog fyldt med intelligent metaforik og bidende ironi. De høje kindben blottet af den stramme frisure, bukserne med pressefolder så skarpe, at de kunne skære tomater, og de spidse sorte sko med høj hæl leder tankerne hen på noget mere "kancelli-agtigt". Hun kunne være fuldmægtig på et advokatkontor.

Men alt er som bekendt ikke, hvad det ser ud til at være. Det er det bestemt heller ikke i Anne Fortiers debutroman *Hyrder på bjerget*, en bog af så "hysterisk" tilsnit i både tone og indhold, at den straks delte anmelderne i to lejre. B.T. skrev: "Hun (Anne Fortier) jonglerer med genre og plot og lægger sine pointer så diabolisk til rette, at man føler sig svimmel efter endt læsning. Det er ganske enkelt virtuost og grotesk morsomt," mens *Berlingske Tidende* var noget mere lunken: "Anne Fortiers debutroman vil gerne være en filosofisk spændingsroman, men både filosofi og spænding forsvinder i den evindelige ensartede snak-kende tone."

Romanen handler om den noget naive, vestjyske pige Marie, der flytter fra Holstebro til Århus for at læse idehistorie. Hun flytter ind hos sin excentriske onkel Thomas, der er fysikprofessor ved universitetet. Mærkelige personer render ind og ud af huset på de særeste tidspunkter af døgnet, men efterhånden går det op for hende, at onklen er involveret i et hemmeligt selskab ved navn Atlantis. Et selskab, der har en stor, global mission. Snart hvirvles Marie ind i en absurd historie med overraskende drejninger, der skal gøre hende klogere på livet og sig selv.

– Jeg har altid elsket den slags historier, hvor man får tæppet hevet væk under sig, og som bryder med genrerne, fortæller Anne Fortier, der selv som 20-årig rykkede teltpælene fra Holstebro til Århus i 1990 og begyndte at læse idehistorie.

DEN LOGISKE DRAGT

Allerede på det tidspunkt begyndte hun på de skrivelier, der nu er blevet til hendes debutroman.

– Jeg har altid haft lyst til at skrive og fortælle historier. Fra jeg var helt lille, skrev jeg stabler af ting, men aldrig dagbog. Jeg syntes ikke, der skete en pind i mit liv, der var værd at skrive om, så det var altid fri fantasi og store luftkasteller. I Århus åbnede der sig en ny verden for mig. Jeg mødte en masse sjove og spændende mennesker og havde nogle oplevelser, som jeg synes, verden skulle høre mere om.

– *Hvordan finder man på at læse idehistorie lige efter gymnasiet, når man har fødderne solidt plantet i den vestjyske muld?*

– Jeg var nok heller ikke moden til det. Jeg tror, der var mange på instituttet, også underviserne, der undrede sig over, hvad pokker jeg overhovedet lavede der. På den anden side virkede det som et alt for stort spring for mig at skulle ud at rejse. Idehistorie var tilpas åbent med mange discipliner under samme paraply. Det tiltalte mig, og så havde jeg noget med, at jeg ikke brød mig om at røre ved andre mennesker. På Idehistorie forestillede jeg mig, at man kunne lyne sin logiske dragt på og undgå fysiske berøringer.

– *Men alligevel, idehistorie, sådan et brødløst fag.*

– Tja. Måske skyldes det, at jeg kommer af en familie, der drømmer. Hvis drømmen så ikke kan give brød på bordet, må man tage sig et arbejde, men det er bedst, hvis det går med drømmen. Jeg kan huske, at jeg sagde til min mor, at jeg jo altid kunne blive tandlæge senere og tjene nogle penge. Hun var vist lidt bekymret over, at jeg skulle til Århus og sidde i et elfenbenstårn.

DET IDEHISTORISKE UNIVERS

Miljøet på Idehistorie er skildret med stor humor i bogen, og der skal nok være en underviser her og en medstuderende der, som kan genkende (lidt af) sig selv i de mange personbeskrivelser. Men det var ikke lige sjovt alt sammen, når man lige var kommet ind med firetoget fra Vestjylland.

– Jeg kan huske gangene i bygning 328 (hovedbygningen, hvor Afdeling for Idehistorie stadig bor, red.). De var lange og helt mørke. Nogle af pærerne var gået ud, og de blev aldrig skiftet. Man nærmest famlede sig af sted i konstant gråt dagslys. Det var et mærkværdigt sted, lidt skræmmende og deprimerende. Jeg var ikke voldsomt glad for det, men jeg mødte heldigvis nogle vidunderlige mennesker, som jeg blev gode venner med.

– Undervisningen var meget god, hvis man ellers kunne holde ørerne klappet ud og tune sig ind på den rigtige bølglængde. Hvis ikke, kunne man sidde i tre timer og tænke på, hvad man dog skulle notere. Underviserne var ikke bange for at dele ud af deres identitets- og eksistenskriser, og man kunne suge en masse til sig, hvis man ellers kunne forstå dem. Men der var også timer som dem, jeg beskriver i bogen, hvor underviseren

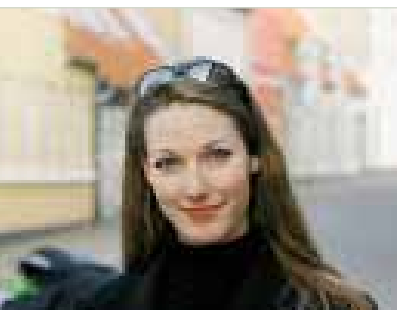

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

BLÅ BOG

ANNE M.E. FORTIER

FØDT 1971 I HOLSTEBRO

UDDANNET PÅ AARHUS UNIVERSITET OG OXFORD UNIVERSITY

CAND.MAG. I IDEHISTORIE OG MASSEKOMMUNIKATION 1997, PH.D.-GRAD I IDEHISTORIE 2002

GIFT MED CANADIEREN JONATHAN FORTIER OG BOSIDDEDE I INDIANAPOLIS, USA

ARBEJDER SOM PRODUCER I ET TV-PRODUKTIONSSKAB

bare stod og stirrede på os i det dødstille undervisningslokale, og man tænkte: "Hvad er det lige for et univers, vi er trådt ind i her?"

FARTØJ TIL IDEERNE

Den unge vestjyde hang dog ved i de høje idehistoriske luftlag. Overbygningsuddannelsen foregik på Medievidenskab, men hun vendte tilbage til Idehistorie for at skrive speciale om romernes overtalelse af den græske filosofi. Resultatet var så godt, at hun straks blev tilbudt et ph.d.-stipendium.

– Det var tre års fordybelse med løn og mulighed for at rejse, og det ville jeg meget gerne på det tidspunkt. Det var et komfortabelt liv. Jeg elskede det, siger Anne Fortier.

Under ph.d.-studiet lå de skønlitterære udfoldelser dybt begravet i skrivebordsskuffen, men derefter blev de taget op igen.

– *Hvordan hænger din akademiske interesse sammen med din interesse for at skrive skønlitteratur?*

– Hvis jeg ikke havde læst idehistorie, ved jeg ikke, hvor meget jeg havde haft at tilbyde verden. Jeg havde sikkert ikke fundet et fartøj til mine ideer. At skrive en bog handler jo også om, hvordan man strukturerer en historie, så folk bliver optaget af den, og det lærte jeg meget om på Medievidenskab, hvor Ingolf Gabold blev min store mentor. Mit ideal, når jeg skriver, er, at der skal være nogle væsentlige ting på spil i teksten, selv om man læser det igennem og synes, det hele bare er ét stort klovnennummer.

DEN TOMME BLOK

Efter ph.d.-studiet blev Anne Fortier ansat hos TV/MIDT-VEST i Holstebro. Men det var kun første stop på vejen vestover. Under et studieophold i Oxford havde hun mødt canadieren Jonathan Fortier, og i dag er de gift og bor sammen i Indianapolis i USA, hvor Anne har fået arbejde som producer i et tv-produktionsselskab og sideløbende er begyndt at undervise lidt på universitetet. Opholdet har givet hende et indtryk af, hvordan det amerikanske netværkssamfund fungerer *in extremis*.

– Man skal virkelig tage sin danske hat af, komme gele i håret og tage det store amerikanske her-kommer-jeg-smil på for at komme frem. Netværket betyder alt, og papirerne næsten ingenting. Det var meget svært for mig i starten. Jeg var jo vant til, at hvis man sidder i et hjørne og er sød og stille, så skal man nok blive budt op til dans. I Danmark tror vi på retfærdighed, og at det nok skal gå os efter fortjeneste. Om ikke andre skal læreren eller det offentlige nok sørge for det. Men i USA er det helt op til dig selv, siger Anne Fortier, der, som hun selv siger, har været god til at drikke kaffe med de rigtige mennesker.

– *Alligevel har du haft tid til at gøre Hyrder på bjerget færdig. Hvor får du overskuddet fra til at skrive skønlitteratur?*

– Det spørger folk mig altid om, og jeg kan kun svare, at det hele tiden bobler ud. Jeg kan ikke lade være. Hvis jeg ikke skrev, ville mit hoved sprænges. Uanset hvor jeg kigger hen, ser jeg hi-

storier, der vil skrives. Når jeg er kommet i seng om aftenen, kan jeg ofte ligge i timevis og spekulere over plot, overveje, hvem der er den gode og den onde, og planlægge sætninger. Det har for eksempel altid været en gave for mig at sidde i et tog. Jeg kan sidde i timevis og bare kigge ud ad vinduet og skrive ideer ned. Hvis jeg stod og skulle vælge mellem en tom blok og en bog, ville jeg til enhver tid tage den tomme blok med mig, siger Anne Fortier og afslører, at hun har masser af nye historier på bedding.

– *Kommer du tilbage til Danmark en dag?*

– Det tror jeg. Jeg er ærkedansk, og jeg savner Danmark. Sidste år var jeg hjemme til det kongelige bryllup og stod og vinkede med flaget, og jeg blev oprigtigt meget ked af det, da jeg hørte om skilsmissen mellem prins Joachim og Alexandra. Jeg taler altid med store og glade ord om Danmark i USA, selvom jeg selvfølgelig godt kan se, når jeg er hjemme, at virkeligheden ikke står mål med mit glansbillede. Men måske er det i virkeligheden meget godt for Danmark, at der sidder sådan en naiv idiot i USA og fortæller om, hvor skønt vi alle har det i vores lille land.

Hyrder på bjerget
Anne Fortier
Lindhardt og Ringhof
666 sider, 299 kr.

PLANTEGENER

MOD KRÆFT

Som de første i verden forsøger det lille firma Plantic i Forskerpark Aarhus at udnytte planternes stærke modstandskraft mod kræft. Metoden kan blive særdeles værdifuld i forsøget på at udvikle genterapeutiske metoder til behandling af kræft hos mennesker.

Jan-Elo Jørgensen bruger i øjeblikket mere tid på kontoret i Forskerparken i Aarhus end i laboratoriet. Han har i bogstaveligste forstand skiftet kitlen ud med jakkesættet i forsøget på at rejse kapital til at færdigudvikle ideen om at bruge planter som modelorganismer til at finde værdifulde humane gener, der kan få kræftceller til at stoppe med at dele sig.

Det hele startede i 2001 med det, som mange den gang betegnede ikke bare som en tidlig idé, men en meget meget tidlig idé. Det er gør de stadigvæk, og det er et af Jan-Elo Jørgensens store problemer.

– Nogle gange spørger jeg mig selv, om ideen er så ny, at man faktisk bliver bange for den, siger Jan-Elo Jørgensen og fremviser viser en mail fra det firma, som for øjeblikket har mest succes med

genterapi med gener, som kan hindre kræftceller i at dele sig, også kaldet tumorsuppressorer. Det amerikanske firma Introgen Therapeutics mener, at Jan-Elo Jørgensens idé er fremragende.

– Det hjælper ikke på den kendsgerning, at vi kommer ud med et produkt, som ikke umiddelbart er tilgængeligt for salg. Det skal raffineres, før det kan anvendes i terapeutisk eller diagnostisk be-

handling af kræft. Det er en langsigtet investering og ikke noget, som investorerne kan hente penge på her og nu, siger han.

DEN GODE IDÉ

Jan-Elo Jørgensen er molekylærbiolog og ph.d. fra Aarhus Universitet. Han har tidligere været med til at vise, at hvis man f.eks. indsætter gener i planter, der sætter gang i celledelingsprocessen, så er det eneste, der sker, at planten vokser sig stor og stærk. Udsætter man humane celler for samme påvirkning, vil der i mange tilfælde udvikles kræftceller.

Forskellen er, at planterne generelt har en langt bedre evne til at få celledifferentieringen til at følge med celledelingsprocessen. Hvis ikke de to processer følges ad som to tandhjul på en cykel forbundet med en kæde, vil celledelingen fortsætte ukontrolleret, hvorved der dannes kræftceller. Tumorsuppression kan sammenlignes med kæden, der sikrer, at de to processer forløber koordineret. Hvis kæden hopper af, går det galt, og der opstår kræftceller.

– Som et svar på vores offentliggørelse i *Nature* om, at planter kan håndtere celledelingsstress, stillede den senere Nobelprismodtager Tim Hunt spørgsmålet: Hvorfor får planter ikke kræft? Det var i den forbindelse, at jeg fik ideen med at finde de gener, som koder for tu-

morsuppressorer i planter, siger Jan-Elo Jørgensen.

MENNESKE- OG PLANTEGENER ER ENS

I dag er man nået langt med kortlægningen af både det humane genom og plantegenomet. Man regner med, at ca. to tredjedele af generne er ens. Men set i forhold til Jan-Elo Jørgensens opdagelse er det mere interessant, at 90-95 procent af de gener, der kontrollerer celledelingen i planter og dyr, er ens. Det betyder, at den viden, Jan-Elo Jørgensen henter i planterne, stort set kan overføres til mennesker og dyr.

– Det, vi gør, er at finde gener, der koder for tumorsuppressorer i gåsemad (*Arabidopsis thaliana*), som er fuldstændig kortlagt, hvad angår arvemassen. Først stresser man planternes celledeling, hvilket gør dem ekstra sensitive over for kræft. Det vil sige, at førortalte "kæde" lettere hopper af. Dernæst nedbryder vi planternes tumorsuppressorer ved at skabe en række mutanter af planterne med det formål at opdyrke planter med kræft. Det vil sige, planter uden det gen, som koder for tumorsuppressorer. Ved at sammenholde dna-analyser fra de kræftramte planter med de ikke kræftramte planter kan vi identificere de gener, som koder for tumorsuppressorer.

– Dernæst lokaliserer vi det "samme" gen i mennesket på baggrund af det sto-

re genkortlægningsarbejde, der er udført på det humane genom. Vi står dermed med en ny information om et gen, som vi ved koder for tumorsuppression, og som kan bruges i behandlingen mod kræft. Det er i og for sig meget enkelt – men sådan er det med alle gode opfindelser, siger Jan-Elo Jørgensen.

INTERESSERET I

SAMARBEJDSPARTNERE

Alt i alt har Plantic fundet fem gener i seks forsøg. Enkelte af dem kendte man i forvejen, hvilket demonstrerede, at systemet virkede.

Næste step er at validere generne. Det sker ved at teste dem på humane celledesystemer og på kræftsyge mus for at se, om man f.eks. ved hjælp af genterapi kan få stoppet den ukontrollerede celledeling, sagt med andre ord: sætte kæden på igen.

– Jeg er naturligvis meget interesseret i at finde partnere inden for det terapeutiske og diagnostiske medicinske område, som kan teste videre og stå for udviklingen af den humane medicin. Vi er jo plantespecialister og derfor nødt til at finde alliancepartnere, hvilket også er vores næste milepæl, siger Jan-Elo Jørgensen.

Jan-Elo Jørgensens idé med at anvende planter som modelorganisme har yderligere den fordel, at man også kan teste ukendte humane tumorsuppressorer i

BLÅ BOG

DIREKTØR JAN-ELO JØRGENSEN

CAND.SCIENT., PH.D. FRA AARHUS UNIVERSITET

OPRETTEDE I 2001 SELSKABET PLANTIC APS MED KAPITAL FRA BIOVISION OG EFTERFØLGENDE

ØSTJYSK INNOVATION. PLANTIC HAR I DAG TIL HUSE PÅ FORSKERPARK AARHUS.

planten. Kræft i planter viser sig som abnorm vækst, f.eks. ved klumpdannelse. Det er meget synligt, men planten vokser ofte videre med sygdommen, hvilket også er en stor fordel.

Tidligere fandt man humane tumorsuppressor ved at lokalisere dem blandt en gruppe af patienter med en bestemt kræftsygdom og efterfølgende teste generne på forsøgsdyr. Men det er ifølge Jan-Elo Jørgensen både meget svært og meget dyrt.

KAMPEN OM PENGENE

– Når man i dag behandler for kræft, sker det ofte ved hjælp af kemoterapi, hvor målet er at dræbe de celler, som er ude af kontrol. Det er en meget skrap behandling med mange bivirkninger. Med tumorsuppressor er det i dag muligt specifikt at behandle de kræftramte celler. Behandlingen kan ske ved hjælp af genterapi eller ved på anden måde at overføre det protein, som den pågældende tumorsuppressor koder for, siger Jan-Elo Jørgensen.

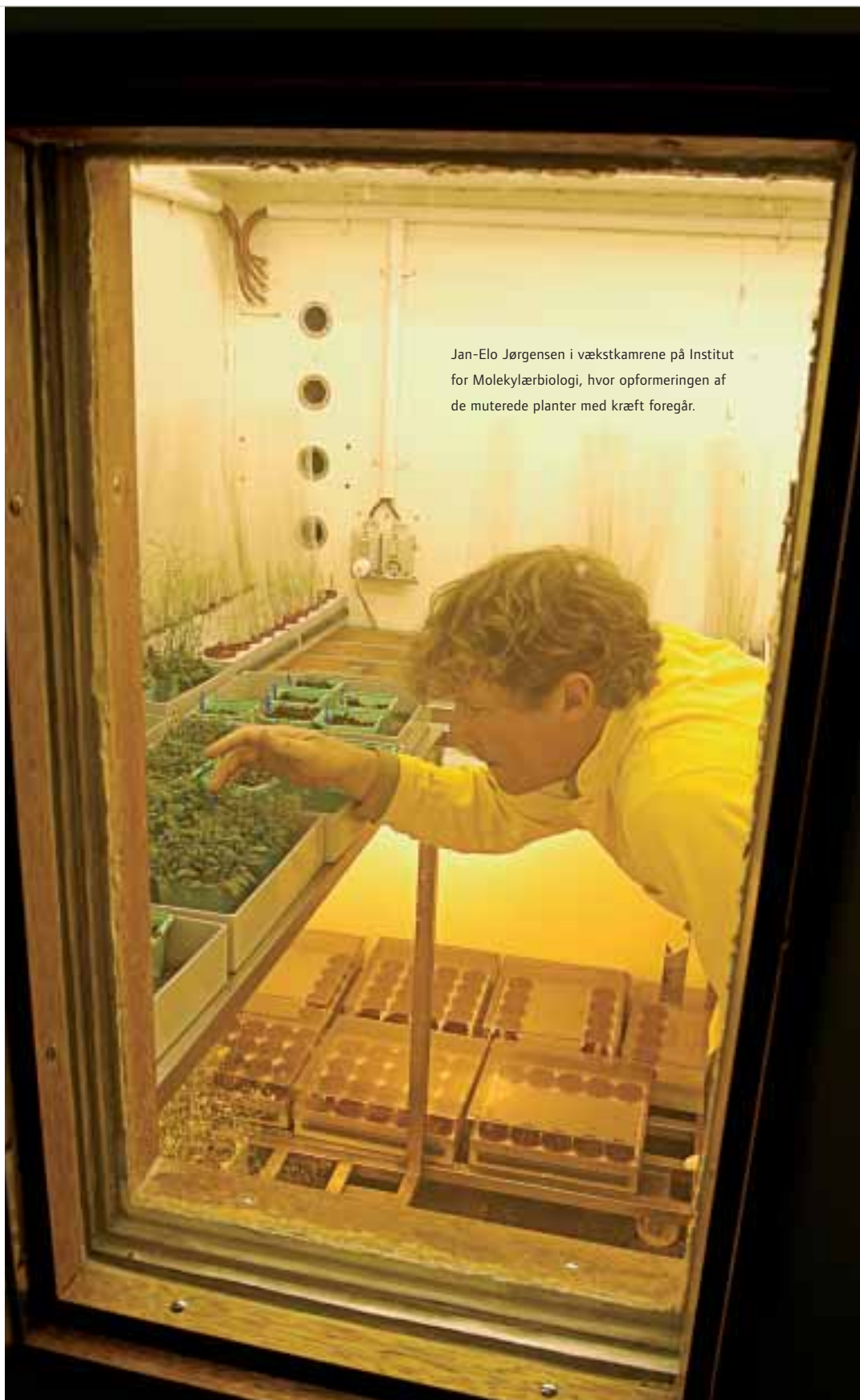
Han vil gerne bruge tiden på at udvikle det geniale samspil mellem plante- og dyregener, som Plantic nu har brugt fire år på at udvikle, og som firmaet i øjeblikket er det eneste i verden, der arbejder med. Men det kræver kapital at fortsætte, derfor handler det lige nu mere om at gøre sig gældende på direktionsgangene end i laboratoriet.

Jan-Elo Jørgensen tror på, at det nok skal lykkes at skaffe kapital til det videre arbejde, og flere investorer har vist stor interesse for opdagelsen.

Det er et projekt, som allerede fra starten har opfyldt de milepæle, som er sat, og der er siden 2001 skudt mange penge i projektet, siger han.

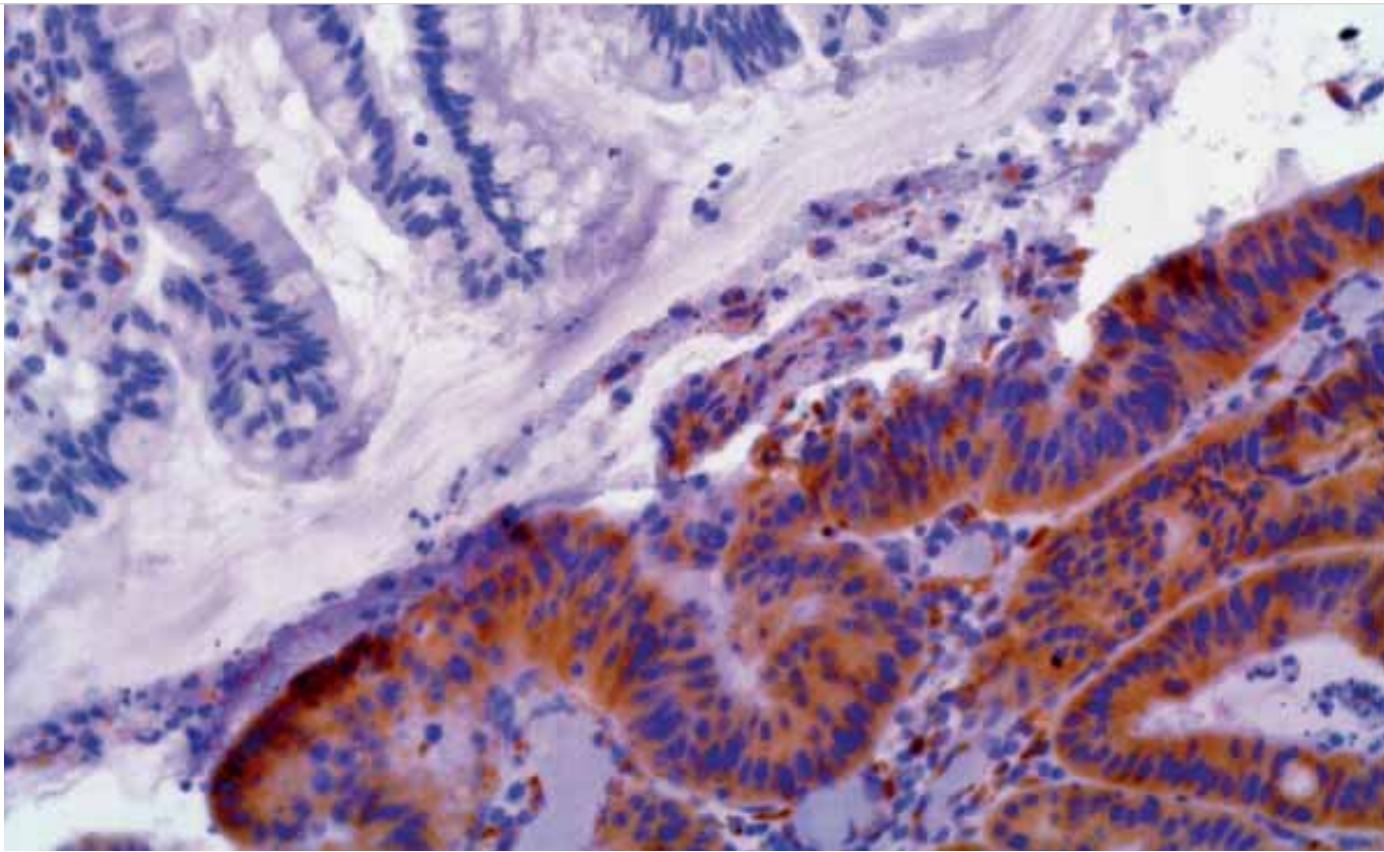
– Derfor vil det være spild af tid og ressourcer ikke at fortsætte dette projekt, nu hvor vi står over for et gennembrud, siger han.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Jan-Elo Jørgensen i vækstkamrene på Institut for Molekylærbiologi, hvor opformeringen af de muterede planter med kræft foregår.

Immunohistokemi
(farvning af vævs-
snit): Tarmkræftceller
(nederst) farver brunt
med et antistof mod
molekylet (protein)
FKBP65. Øverst ses
celler fra normal
tarmslimhinde.

KRÆFT

KAN OPDAGES MEGET TIDLIGT

Danske forskere har fundet ud af, hvordan kræft opstår i cellerne. Utraditionelt samarbejde banede vejen til gennembruddet.

Hver gang en ny banebrydende opdagelse inden for kræftforskningen offentliggøres, tændes et håb i os alle, og det samme – uundgåelige – spørgsmål melder sig. Kan kræft nu helbredes? Vi ved godt, det ville være som en sejr til en nano-lille David mod en udefinerligt stor Goliat, men det ville være umenneskeligt ikke at ønske det med de tab og sorger, kræft forårsager.

Da en forskergruppe med stor deltagelse fra Århus Universitetshospital i foråret 2005 offentliggjorde en sådan banebrydende opdagelse inden for kræftforskningen, kom spørgsmålet også – og igen er svaret ikke entydigt positivt, men "banebrydende" er stadig et meget dækkende ord for opdagelsen, som helt kort sagt går ud på, at man nu ved, hvad der sker, når kræft opstår i cellerne.

– Perspektiverne i dette er, at vi nu begynder at forstå, hvorfor arvemassen

er så abnorm i kræftceller. Vi kender de molekyler, der forsøger at fastholde den normale arvmasse, og kan derfor på længere sigt forsøge at styrke dette forsvar ved udvikling af nye lægemidler, forklarer en af de ledende kræfter bag opdagelsen, professor, dr.med. Torben Ørntoft fra Århus Universitetshospital.

Sammen med bl.a. professorerne Jiri Bartek og Jiri Lukas fra Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning i København står han bag opdagelsen og den artikel, som det globalt anerkendte forskningstidsskrift *Nature* bragte i april om gennembruddet: "Respons på dna-skade som en kandidatbarriere imod cancer i tidlig udvikling af humane svulster."

PROGRAMMERET CELLEDØD

Sammen med sin forskergruppe udvikler og arbejder professor Torben Ørntoft med

verdens største vævsbank på Skejby Sygehus med 50.000 vævs-, blod- og urinprøver fra 2000 blærekræftpatienter, og de prøver ligger til grund for de undersøgelser, som har ført til de nye resultater. De viser, at der allerede meget tidligt sker dna-skader, når en godartet polyp har dannet sig i blæreslimhinden eller i tarmslimhinden – og det til trods for, at kroppen gør alt for at bekæmpe skaderne.

– Undersøgelserne viser, at blot kræftcellerne træder på speederen, det vil sige skruer op for celledelingen, opstår der fejl i arvemassen. Dette ses ved, at en lang række forsvarsmekanismer, der skal bekæmpe fejl i arvemassen, aktiveres. De prøver at begrænse kræftudviklingen ved at dirigere celler med mindre skader på arvemassen til at slå sig selv ihjel – såkaldt programmeret celledød, forklarer professor Torben Ørntoft.

På et tidspunkt vil der opstå en defekt i forsvarssystemet, og med den effekt udvikler cellerne sig til aggressive kræftceller.

– I *Nature*-artiklen gør vi rede for, hvordan celler, der dyrkes som vævskultur i laboratoriet, prøver at begrænse skader på arvemassen, og samtidig viser vi på et stort materiale af blærekræftsvulster, tarmkræftsvulster og brystkræftsvulster, at denne kamp mod ødelæggelse af arve-

massen også foregår i de tidlige stadier af kræftsygdomme i mennesker, siger Torben Ørntoft.

– Dette kludder i arvemassen medfører, at reguleringen af generne – og dermed af de proteiner, der bliver lavet i cellerne – er helt anderledes end i normalt væv. Derfor er det så vanskeligt at få styr på kræftceller. Man kan populært sagt forestille sig, at hver eneste ny generation af kræftceller indeholder nye ændringer i arvemassen. Det medfører igen, at det er vanskeligt at udvikle kræftbehandlinger. Behandlingen virker måske på nogle celler, men ikke på andre, tilføjer han.

ET SÆRLIGT SAMARBEJDSGEN

Gennembruddet er kommet ved at analysere hele arvemassen med 10.000 målepunkter ved hjælp af mikrochip-teknologi. Det er en avanceret teknologi, som kræver mere end almindelig god forstand på matematik og statistik.

– Vi har haft brug for at få statistikere og teoretiske matematikere ind over for at få helt nøjagtigt styr på, hvad vores målinger siger, forklarer Torben Ørntoft.

Dette ekstraordinære samarbejde på tværs af fag og tænkemåder har været altafgørende for opdagelsen.

– Det multidisciplinære samarbejde, som statistikere, matematikere, biologer, læger og klinisk personale har haft i dette projekt, ser man ikke mange steder i verden. De fleste steder slås folk med hinanden i stedet for at arbejde sammen, fordi de søger de samme penge til deres forskning. De folk, der er med her, har et særligt samarbejdsgen. Læger og biologer har tænkt, at de havde brug for de abstrakttænkende matematikere til at håndtere de mange variable i målingerne, og matematikerne har forståelse for biologien. Sammen har de tænkt nyt, siger Torben Ørntoft.

Det er anden gang, Torben Ørntoft og hans stadigt voksende forskergruppe i Århus har fået en artikel optaget i *Nature*. Første gang var ved årsskiftet 2000-2001, hvor gruppen havde fundet ud af, at man også ved hjælp af mikrochip-analyser kan klassificere svulster ud fra, hvordan de vil udvikle sig. Gruppen, der har opnået stor ekspertise inden for mikrochip-teknologien, har sin egen hjemmeside, hvor man kan læse mere om dens projekter og resultater: www.mdl.dk.

ARTIKLEN ER SKREVET I SAMARBEJDE MED PROFESSOR, DR.MED. TORBEN ØRNTOFT.

Molekylær Diagnostisk Laboratories forskergruppe udgøres p.t. af 37 personer, der er professorer, bioanalytikere, lektorer, forskningsadjunkter, post-docs, læger, ph.d.-studerende og speciale-studerende. Foto er fra september 2004.

UNDERGRUNDSGRUPPEN

En forskergruppe ved Geologisk Institut har vendt op og ned på begivenheder i undergrunden for 60 millioner år siden. Samtidig leverede de endnu et bevis på, at det kan betale sig at tvivle på den herskende viden.

Hvordan kan så mange geologer tage så meget fejl i så lang tid? Spørgsmålet er nærliggende, efter at fire forskere ved Geologisk Institut har fundet frem til en ny forståelse af, hvad der udløser geologiske bevægelser i undergrunden, og hvordan de virker.

Deres opgør med de seneste årtiers herskende paradigme blev den 12. maj offentliggjort i det ansete tidsskrift

Nature. Det er i første række gedigen grundforskning, men den rejser også nye perspektiver i olieselskabernes jagt efter boremuligheder.

Paradoksalt nok havde et af disse selskaber, Shell, et tæt samarbejde netop med geologiens grand old man, Peter Ziegler, der knæsatte den teori om undergrundens bevægelser, som i årtier afskrev mulighederne for at finde olie i de

såkaldte bløde hævninger i undergrunden, som blev skabt i palæocen tid for 60 millioner år siden.

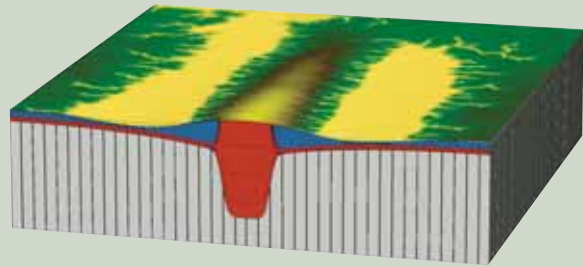
– Vi kan nu vise, at de hævninger ikke opstod ved et voldsomt pres fra sammenstød mellem den afrikanske og europæiske kontinentalplade, som Ziegler-skolen siger. De blev også dannet, når presset mellem de to plader tog af, forklarer lektor Søren Bom Nielsen, der har

Forskergruppen fra Geologisk Institut, der rokkede ved et af geologiens paradigmer. De fire forskere er fra venstre lektor Erik Thomsen, forskningsadjunkt David Lundbek Hansen, lektor Ole Rønø Clausen og lektor Søren Bom Nielsen, der er leder af gruppen.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Computersimuleret model af en kontinentalplade. Det røde felt midt i modellen viser en såkaldt svaghedszone med de geologiske aflejringer, som især har århusforskernes interesse.

stået i spidsen for forskergruppen.

Den viden kan have betydning for, om oliereservoirerne i hævningsne er intakte. Det er nemlig muligt, at et hårdt pres har ødelagt de "fælder", hvor olien har ligget. Er presset omvendt taget af, kan olieboringer måske give bonus.

Den nye forståelse af sammenhængen mellem hævningsne i undergrunden og kontinentalpladernes voldsomme sammenstød, som bl.a. skabte Alperne, udspringer af flere års studier i den historiebog, som gemmer sig i såkaldte svaghedszoner. Her finder geologerne masser af information i aflejringer fra forsvundne landskaber.

Netop disse aflejringer har med Søren Bom Nielsen som drivkraft haft århusiansk bevågenhed gennem en årrække og har resulteret i adskillige ph.d.-afhandlinger.

Den første i rækken kom fra David Lundbek Hansen, der som matematiker valgte en forskeruddannelse inden for geofysik. Med brug af computersimulationer kunne han i sin afhandling påvise, at der også skete hævningsne, når presset mellem kontinentalpladerne blev lettet.

– På det tidspunkt indså vi ikke rækkevidden af den forståelse, forklarer David Lundbek Hansen, der er medforfatter til *Nature*-artiklen, der nu har føjet yderligere elementer til den del af geologihistorien, som under navnet pladetektonik blev etableret i 1960'erne.

– Pladetektonikken opfatter det yderste af jorden som nogle stive plader, der skurer mod hinanden og skaber spæn-

dingsfelter. Hvad der skete inde i pladerne for 60 millioner år siden, siger den derimod ikke meget om. Men nu forstås vi bedre, hvordan jordlagene kan bevæge sig i det indre af kontinenterne, tilføjer Søren Bom Nielsen.

EN AHA-OPLEVELSE

At det gik sådan, tilskriver han en aha-oplevelse for et års tid siden.

– Den fik jeg ved at studere data indsamlet af min kollega, palæontologen Erik Thomsen. Han har lavet en meget præcis datering af palæocene aflejringer omkring den danske Sorgenfrei-Tornquist-zone, som strækker sig fra Sydnorges kyst under Aalborg og Kattegat og bliver synlig ved Kullen og Bornholm. De data viste, at de bløde hævningsne havde fundet sted, og det slog mig, at det måske skyldtes et aftagende pres, forklarer Søren Bom Nielsen.

Derefter begyndte han at sammenligne med data fra andre europæiske svaghedszoner med bløde hævningsne, som forskere har beskrevet. Men frem for at forstå dem som et resultat af et aftagende pres tog han komplicerede hjælpehypoteser i brug for at finde en forklaring, der passede til det herskende paradigme.

IKKE SYLTET IND

– Men tesen om det aftagende pres viste sig at passe, forklarer Søren Bom Nielsen, der herefter samlede et tværfagligt forskerhold, der med hans egen karakteristik kan lidt af hvert. Ud over David Lundbek Hansen omfatter den førnævnte

te Erik Thomsen samt lektor Ole Rønø Clausen fra Maringeologisk Afdeling.

– Vi har kørt vores eget løb uden at være syltet alt for meget ind i al "normalvidenskaben" omkring Peter Ziegler, der med sin karismatiske person og enorme viden har formået at danne skole, siger Søren Bom Nielsen om gruppens tilgang til de data, der gennem mange år er indsamlet ved universiteters og olieselskabers geologiske undersøgelser.

Forskerne ved Geologisk Institut har fodret komplicerede matematiske modeller med tusindvis af data, der i computersimulering kan begynde at opføre sig som virkeligheden.

– De modeller har været under udvikling de seneste 20-30 år, men først for nylig har vi fået adgang til den nødvendige computerkraft, forklarer David Lundbek Hansen, der betegner koblingen af geologiske og geofysiske data til matematiske modeller som ret specifik for Geologisk Institut.

– Her har vi også en afdeling for geofysik, og det giver en god blanding af geologi, fysik og matematik. Ved at angribe det geologiske felt fra forskellige retninger kommer vi også lidt længere omkring, fastslår han.

Den århusianske angrebsvinkel skal nu bruges til nærmere udforskning af bl.a. den europæiske kontinentalplade for at finde ud af, hvornår og fra hvad den har været under pres, og om forskerne har misforstået de tektoniske signaler på andre tidspunkter end dengang for 60 millioner år siden.

RELIGION

PÅ MARKEDSVILKÅR

Kristendommen er under forvandling, og den danske folkekirke er kommet under pres fra en voksende religiøs mangfoldighed. Professor, dr.theol. Viggo Mortensen har i en ny bog under Det Danske Pluralismeprojekt taget pulsen på kirken og kristendommen i Danmark.

RELIGIØS PLURALISME

I 2000 år har kristendommen overlevet som rygtet om en mand, der gik rundt i Galilæa og gjorde gode gerninger.

Rygtet nåede først til Danmark 1000 år senere, men over tid blev der dannet en særegen syntese af dansk folkelighed og kristen tro. Kristendommen slog i den grad rod i det danske folk. Men er den kommet for at blive? Og hvad med den danske folkekirke? Har den en fremtid?

– Kristendommen har dybtgående præget alle facetter af det danske samfund, men nu udfordres denne prægning af pluralismen. Vi er gået fra en monosituation til en multi-situation, og det tvinger kristendommen til at gennemtænke sit budskab og ikke mindst den struktur, man har givet de institutioner, der skal varetage budskabet. Her tænker jeg selvfølgelig især på folkekirken, siger professor, dr.theol. Viggo Mortensen, der i bogen *Kristendommen under forvandling – pluralismen som udfordring til teologi og kirke i Danmark* samlet har beskrevet de senere års begivenheder blandt religioner og nye menigheders vækst i Danmark.

FRIHED GIVER MANGFOLDIGHED

At det islamiske trossamfund i Danmark er vokset støt de seneste årtier, er formentlig ingen i tvivl om. Men at også antallet af kristne menigheder i Danmark er i hastig vækst, viser bogens oversigt over migrantmenigheder. Det er menig-

heder på mindst ti voksne, der jævnligt holder gudstjeneste på et andet sprog end dansk. I dag er der ca. 150 af den slags små kristne menigheder, og tallet er voksende.

– Det er jo nok det helt afgørende nye element. Vi kan nu møde f.eks. den koptiske og den etiopisk-ortodokse menighed lige uden for døren, og vi kan gå til en kaldæisk gudstjeneste i Ryesgade. På en given søndag i København vil en tredjedel af alle kirkegængere faktisk være til gudstjeneste i en migrantmenighed, siger Viggo Mortensen og fremhæver, at den religiøse pluralisme i bund og grund er en konsekvens af, at vi har religionsfrihed: Når folk først har fået frihed til at tro på det, de vil, opstår mangfoldigheden af sig selv.

MARKEDETS VILKÅR

Pluralismen har kastet kristendommen og kirken ud på det religiøse marked – et marked med masser af valgmuligheder.

– Det er hårdt at skulle operere på markedsvilkår, når man har været en monopolinstitution og f.eks. været statsleverandør af religiøse ydelser. Men det kan jo vise sig at være en styrke, hvis man er god til at respondere på markedet. Det kan være det nødvendige *wake up call* for en slumrende kristenhed, siger Viggo Mortensen.

Han mener ikke, folkekirken har været god nok til at respondere på de nye markedsvilkår.

Sælger det billetter i kirken, når præsten render efter tidsånden? Her har sognepræst Jesper Oehlenschläger taget sin el-bas med til en prædiken i indkøbscentret Fields.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Politikerne har bolden. De kan bestemme, hvad der skal ske med folkekirken, siger professor Viggo Mortensen.

DET DANSKE PLURALISMEPROJEKT

HØRER HJEMME UNDER CENTER FOR MULTIRELIGIØSE STUDIER PÅ AARHUS UNIVERSITET. SIDEN 2001 HAR FORSKERE I ET SAMARBEJDE MELLEM TEOLOGI OG RELIGIONSVIDENSKAB UNDERSØGT OG BESKREVET DET RELIGIØSE LANDSKAB LOKALT OG NATIONALT.

BOGEN "KRISTENDOMMEN UNDER FORVANDLING – PLURALISMEN SOM UDFORDRING TIL TEOLOGI OG KIRKE I DANMARK" ER DEN TREDJE BOG I EN SERIE UNDER PLURALISMEPROJEKTET. TIDLIGERE ER UDGIVET "RELIGIØS MANGFOLDIGHED – EN KORTLÆGNING AF RELIGION OG SPIRITUALITET I ÅRHUS" SAMT "DANSK DHARMA – BUDDHISME OG BUDDHISTER I DANMARK". BOGSERIEN ER LAGT AN PÅ EMPIRISKE UNDERSØGELSER OG GIVER SOM DEN FØRSTE AF SIN SLAGS ET ENESTÅENDE INDBLIK I DEN RELIGIØSE MANGFOLDIGHED I DANMARK.

– Alle monopolinstitutioner luller sig jo lidt i søvn. Man tilpasser sig og synes, det går vældig godt. Hvis du spørger folk i Kirkeministeriet, vil de alle sige, at det går fint. De kigger ud ad vinduerne og ser et velreguleret religiøst supplerings-system, der fungerer. De beskæftiger sig ikke med, hvad der foregår nedenunder. Den ændring af religionsopfattelsen, der har fundet sted i folks hoveder, har ikke afspejlet sig i folkekirken. Men en kirke, der vil være folkets kirke, må være opmærksom på de ændringer. Det har man i nogen udstrækning været for sløv til.

PRODUKTET SKAL KUNNE GENKENDES

Viggo Mortensen mener, at kirken må blive tydeligere og vælge strategi.

– Som jeg skriver i bogen, har vi i dag mindst fire menigheder inden for folkekirken: kernemenigheden, servicemenigheden, de trofaste kirkefremmede og patchworkmenigheden. Hvordan skal man betjene en så uhomogen gruppe? Skal man udvikle en kommunekirke, som flertallet af politikerne ønsker, en markedskirke sådan som de, der ønsker, at der skal "ske noget mere", siger, eller en projektkirke, som fremmes af dem, der har bestemte ideologisk prægede holdninger til kirkens udvikling? Strukturelt set må kirken i hvert fald blive tydeligere og vælge strategi, siger Viggo Mortensen.

Tydeligheden må også sætte sig igennem på indholdssiden, mener han.

– Når Thorkild Grosbøll på den ene side står og bekender troen ved dåb og nadver i kirkerummet, men på den anden side siger i avisen, at han ikke tror på en skabende og opretholdende Gud, så er det *utydelighed*. Det er forvirrende og uklart. Det kan folk ikke forstå, og når man er på markedet i en virkelighed præget af massemedier, så er produktgenkendelighed vigtigt, fastslår Viggo Mortensen.

HVAD ER KIRKEN GODT FOR?

Den multireligiøse situation opfordrer til, at kirken koncentrerer sig om det egentlige og væsentlige; det, som alene kristendommen kan give.

– Det er evangeliet om den selvhenvivende kærlighed, om tilgivelsens mulighed og kravet til hver enkelt om at leve det. Man må gøre indholdet mere autentisk, nærværende og medlevende. De gamle ord *vision* og *mission* har fået en renæssance inden for erhvervs- og produktionsliv, og det er på tide, at de også får det inden for kirkelivet, hvor de oprindeligt kommer fra, siger Viggo Mortensen.

– Hvis flere skal overtage kristendommen som individuel trosretning, er det vigtigt at kunne sige, at kirken er godt for noget. Men hvad er det, kirken kan tilbyde, når køleskabet er fyldt, og overvægt er det største sundhedsmæssige problem? Tage Skou-Hansen har sagt, at kristendommen er et værn mod indbildskhed og illusioner om vores egen fuldkommengørelse og et værn mod den håbløshed, der overfalder os, når vi ikke kan få det, som vi helst vil. Det er i hvert én måde at udtrykke det på, at kristendommen er godt for noget. Hvis kirken bliver mere tydelig, opfordrer det også folk til at blive mere tydelige over for sig selv: Hvad er det nu lige, jeg tror på, når min nabo er muslim? Jo, det er vist nok ... Måske ender det så ligefrem med, at man en dag går ind ad kirkedøren, siger Viggo Mortensen.

*Kristendommen under forvandling
Pluralismen som udfordring
til teologi og kirke i Danmark
Viggo Mortensen
Forlaget Univers
226 sider, 199 kr.*

Magtudredningen

50 millioner kr. forskning for 5.495,-

Det danske samfund gennemlyst på kryds og tværs. Fra afdækning af hemmelighedskræmmeriet i det offentlige over kortlægning af den danske elite til undersøgelser af indvandrernes deltagelse i demokratiet. Fra menneskerettigheder og mediemagt over fremmedangst og folketingsvalg til globalisering og grønlandere. Nu kan den største og mest gennemgribende undersøgelse af det danske samfund nogensinde – Magtudredningen – købes samlet.

I 1997 bevilligede folketinget 50 mio. kr. til at få belyst »folkestyrets funktion i bred forstand, herunder organisationers, bevægelser og økonomiske magtstrukturers indflydelse i samfundet samt internationaliseringens konsekvenser for gennemsigtighed og synliggørelse af beslutninger, indflydelse og magt i samfundslivet.«

80 forskningsprojekter blev sat i gang.

Det samlede resultat foreligger nu som 83 udgivelser; 49 bøger og 34 skrifter: i alt 16.000 sider om det danske samfund.

Alle 49 bøger og 34 skrifter: 5.495,- kr. (førpris 14.375,- kr.).

Alle 49 bøger: 3.995,- kr. (førpris 11.420,- kr.)

De enkelte bøger kan ses på www.unipress.dk.

Tilbuddet gælder hos alle boghandlere
og ved direkte henvendelse til forlaget.

Aarhus Universitetsforlag
Langelandsgade 177
8200 Århus N
Tlf. 89 42 53 70
Fax 89 42 53 80
unipress@unipress.au.dk
www.unipress.dk

Bestil bøgerne her!

Undertegnede bestiller hermed

___ Alle bøger og skrifter: 5.495,- (inkl. moms, uden porto)

___ Alle bøger: 3.995,- kr. (inkl. moms, uden porto)

Navn _____

Adresse _____

NB. Spar forsendelsesomkostningerne!

Bestil bøgerne på tlf. 89 42 53 70,
fax: 89 42 53 80 eller mail: unipress.au.dk
og afhent dem selv på vores kontor.

Bestyrelsen har i samarbejde med universitetets ledelse valgt seks forskningsområder ud, der skal tegne universitetet. Indsatsområderne er beskrevet i universitetets udviklingskontrakt.

FORSKNINGSOMRÅDER, DER TEGNER UNIVERSITETET

Formand for bestyrelsen Jens Bigum forventer ikke de store ændringer, når bestyrelsen til efteråret skal genforhandle udviklingskontrakten med Videnskabsministeriet. Men han lægger op til, at kontrakten tilpasses et snarligt udspil fra regeringen vedrørende konsortiedannelse.

Formelt set skal bestyrelsen igennem en ny proces med udviklingskontrakten til efteråret, således at den endelige kontrakt kan træde i kraft den 1. januar 2006.

– Jeg vil ikke udelukke, at der kan komme justeringer i forhold til den nuværende kontrakt, men der foreligger ingen aktuelle planer i den henseende – specielt ikke, hvad angår de seks indsatsområder inden for forskning, siger Jens Bigum.

– Man kan altid diskutere, om der skal være færre eller flere indsatsområder. Og set over hele perioden frem til 2010 er vi naturligvis nødt til at vurdere, om de valgte indsatsområder er dem, vi skal satse på og markedsføre gennem hele perioden, siger han.

Jens Bigum har fuld forståelse og respekt for, at Aarhus Universitet er langt mere end de indsatsområder, der er nævnt i udviklingskontrakten.

– De områder, der ikke er nævnt i udviklingskontrakten,

bliver ikke automatisk nedprioriteret. Vi har løftet nogle områder op, som bestyrelsen med jævne mellemrum og mindst en gang om året vil se nærmere på, siger han.

KONSORTIER

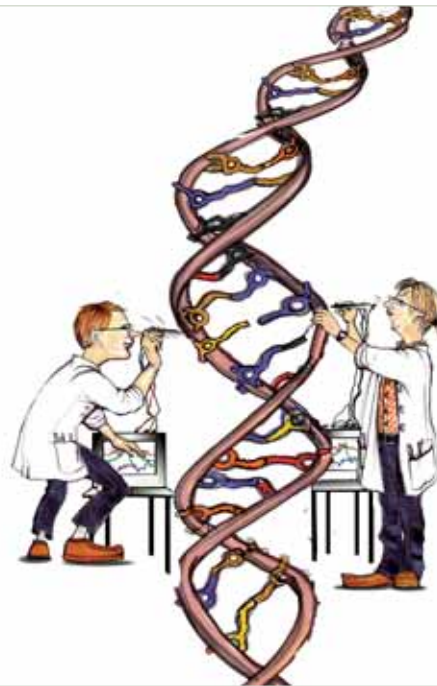
Jens Bigum forventer, at regeringen inden for en overskuelig fremtid kommer med et udspil til konsortiedannelse på universitetsområdet og mellem universiteterne og andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Og hvordan regeringen har tænkt sig at fordele forskningsmidlerne til disse konsortier.

– Udviklingskontrakten for Aarhus Universitet skal klart afspejle, i hvilket omfang vi indgår i et eller flere af disse konsortier, og hvor meget vi vægter dette samarbejde. Jeg er overbevist om, at de enkelte universiteter i løbet af en årrække udvikler en mere selvstændig profil set i forhold til de spidskompetencer, man nu har valgt at satse på. Universitetsloven åbner jo netop op for, at man tænker og prioriterer forskelligt. Jeg betragter det ikke som nogen ulykke, at vi i et lille land som Danmark når frem til en bedre arbejdsdeling mellem universiteterne, siger bestyrelsesformanden.

UDVIKLINGSKONTRAKTEN

ER EN AFTALE MELLEM UNIVERSITETETS BESTYRELSE OG MINISTERIET FOR VIDENSKAB, TEKNOLOGI OG UDVIKLING. KONTRAKTEN BESKRIVER UNIVERSITETETS VISIONER INDEN FOR UDDANNELSE, FORMIDLING, VIDENSUDVIKLING OG DE SEKS INDSATSOMRÅDER INDEN FOR FORSKNING. OMRÅDERNE ER KORT BESKREVET PÅ DE FØLGENDE SIDER. EN MERE DETALJERET OMTALE KAN LÆSES PÅ WWW.AU.DK/AUGUSTUS. 2005 BETRAGTES SOM ET OVERGANGSÅR, IDET IKKE ALLE UNIVERSITETER HAR FORHANDLET UDVIKLINGSKONTRAKTEN PÅ PLADS ENDNU. DEN ENDELIGE UDVIKLINGSKONTRAKT SKAL TRÆDE I KRAFT DEN 1. JANUAR 2006 OG LØBE OVER FIRE ÅR. SE OGSÅ REKTORS LEDER PÅ SIDE 3.

ILLUSTRATIONER: ALICE HANSEN

GLOBALISERING

Globalisering gennemsyrrer i øjeblikket alt. En masse politik begrundes og legitimeres i dag med henvisning til globalisering, og globalisering påvirker vores kultur, vores sprog, vores kollektive identiteter, vores forståelse af fortiden, og derfor er det et oplagt emne at forske i, siger Peter Bugge, der er prodekan for forskning på Humaniora på Aarhus Universitet.

Ideen til at forske i globalisering er oprindelig fostret på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, der allerede har iværksat forskning inden for fem undertemaer: det globale marked, europæisk integration, global management, globalisering og velfærdsstat samt statens rolle og internationale relationer.

– Det er et godt fokusområde, fordi det overordnede emne indeholder en mængde temaer, som er relevante for samfundsvidenskaberne. Det er første gang, alle vore fire institutter arbejder sammen om et overordnet emne, og vi håber, det skaber synergi, fordi folk arbejder sammen om noget, de går op i, siger dekan Tom Latrup-Pedersen fra Samfundsvidenskab.

På Humaniora har forskerne efterfølgende udviklet forslag til forskningsprojekter inden for området. I løbet af foråret har de fundet frem til, hvilke der kan realiseres.

De to fakulteter vil desuden arbejde sammen på tværs af faggrænserne i videst mulig udstrækning.

MOLEKYLÆR MEDICIN

Det er gået stærkt i de sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer over hele verden, siden forskere i 2001 kunne meddele, at man havde fastlagt hele det humane genom med dets 3 milliarder basepar, vores arvmasse. Det åbnede uanede muligheder for måder at diagnosticere, helbrede og forebygge på, forklarer dekan Søren Mogensen fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Mulighederne for at gøre revolutionerende opdagelser skelede han til, da han skulle udpege et muligt fokusområde for fakultetets forskere. Endnu mere skelede han til, at det nye fokusområde skulle involvere så mange forskere som overhovedet muligt på fakultetet.

– Jeg har det synspunkt, at udviklingskontrakten skal give forskerne så høj en grad af medejerskab som overhovedet muligt, og det gør molekylær medicin som område, for det involverer forskere fra vores basale institutter i Universitetsparken til afdelingerne under universitetshospitalet.

Med en stærk placering som nr. 54 ud af de 100 bedste sundhedsvidenskabelige fakulteter i verden har Aarhus Universitet et godt udgangspunkt for at gøre sig gældende inden for det molekylærmedicinske område.

TEORETISK NATURVIDENSKAB

Med fokusområdet "teoretisk naturvidenskab" satser Det Naturvidenskabelige Fakultet på at finde nye veje – og måske endda udvikle nye selvstændige forskningsområder – inden for den teoretiske naturvidenskab. Det skal ske ved at give fakultetets forskere bedre muligheder for at arbejde på tværs af faggrænser, så deres ideer, metoder og kompetencer kommer i spil sammen.

– Vi har ingen etableret tradition, men snarere en række glimtvis eksempler på at arbejde tværfagligt her på fakultetet. Vi er alle specialiserede forskere, og som fysiker er min gennemslagskraft for eksempel størst, hvis jeg koncentrerer mig om fysikforskningen. Vil man være i front, har man skyklapperne på, siger professor Klaus Mølmer, der er udpeget som leder af det nye Center for Teoretisk Naturvidenskab.

Betegnelsen "skyklapper" er positivt ment, men det vil være til stor gavn for alle – både forskerne og universitetet – at se ud over dem, tilføjer Klaus Mølmer.

– Universitetet får ny forskning i nye områder, som vi nok ikke kunne have skaffet midler til fra dem, der traditionelt giver os penge. Så hvis Aarhus Universitet tør være risikovilligt, og det tør universitetet – det har selv skrevet det ind i kontrakten – så får det faktisk en mulighed for at spille på det her lotteri, hvor der helt sikkert vil blive gevinster.

NANOTEKNOLOGI

At nanoteknologi er et af de seks fokusområder i Aarhus Universitets udviklingskontrakt, kommer næppe bag på nogen. Universitetet har med iNANO-centret et af verdens mest fremtrædende miljøer inden for nanoteknologi. Desuden er både eksperter og politikere enige om, at de nye muligheder for at opbygge materialer atom for atom og molekyle for molekyle, som er selve kernen i nanoteknologien, er vejen frem – måske endda fremtidens videnskab par excellence.

– Jeg har ikke et sekund været i tvivl om, at nanoteknologi skulle være et særligt fokusområde for universitetet. Nanoscience er interessant ud fra såvel en teknologisk som en grundvidenskabelig betragtning, siger dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet Erik Meineche Schmidt.

Ifølge professor Flemming Besenbacher, der står i spidsen for iNANO-centret, er Aarhus Universitet langt fremme inden for flere felter – blandt andet inden for nanomedicin, hvor man arbejder med at udvikle "intelligent" medicin, som kun påvirker de celler, den skal, og derfor er uden bivirkninger. Inden for energi og miljø arbejdes der på projekter i forhold til at gøre Danmark til et brintsamfund, der er mindre afhængig af fossile brændstoffer, og på fødevarerområdet forskes der bl.a. i at fremstille overflader, som bakterier ikke binder til.

PRISER TIL LOVENDE FORSKERE

Fem unge forskere, der inden for det sidste år har afsluttet deres ph.d.-uddannelse med særligt fremragende projekter, blev den 8. juni honoreret med hver 50.000 kr. Rektor Niels Chr. Sidenius stod for prisoverrækkelsen.

FOTOS: LARS KRUSE/AU-FOTO

NINA KOEFOED

Nina Koefoed, der er 33 år, blev cand. mag. i historie og etnografi i 1999 og ph.d. i 2004 med afhandlingen "Be-sovede kvindfolk og ukærlige barne-fædre. Køn og ret i dansk ægteskabs- og sædelighedslovgivning i det lange 18. århundrede". Afhandlingen blev i april i år hædret med KRAKA-prisen, der har til formål at støtte nyskabende bidrag til dansk kønsforskning.

Nina Koefoed undersøgte retssystemet og reguleringen af ægteskab og børn i Danmark fra slutningen af 1600-tallet til begyndelsen af 1800-tallet. Hendes tese var, at der sker et skift fra en religiøs til en verdslig opfattelse af stat, moral og lovgivning i denne periode. Det får store konsekvenser for opfattelsen af uægteskabelig seksualitet, møderskab, faderskab og dermed for mødres, børns og fædres retslige stilling.

Siden 1. august 2004 har Nina Koefoed været ansat som adjunkt ved Institut for Historie og Områdestudier ved Aarhus Universitet.

KREESTEN MELDGAARD MADSEN

Kreesten Meldgaard Madsen, der er 39 år, blev cand.med. i 1996 og ph.d. i 2004 med afhandlingen "Vaccinationer og autisme". Han så på to hypoteser, der de senere år har påpeget, at der måske findes en sammenhæng mellem visse typer vacciner og den stigende forekomst af autisme.

Den første hypotese går ud på, at vaccinen mod mæslinger, fåresyge og røde hunde (MFR-vaccinen) kan være skyld i udviklingen af autisme. Den anden hypotese, at de kviksølvholdige vacciner kan resultere i autisme hos barnet. Kreesten Meldgaard Madsen anvendte en række forskellige danske registre til at undersøge de to hypoteser. Konklusionen var, at de danske data ikke støtter hypoteserne om, at MFR-vaccinen og de kviksølvholdige vacciner er årsag til autisme.

Kreesten Meldgaard Madsen arbejder nu som læge på redningshelikopteren i Skrydstrup og er under uddannelse til speciallæge. Hans fortsatte forskning foregår på Institut for Folkesundhed.

SØREN SERRITZLEW

Søren Serritzlew er 30 år. Han blev cand.scient.pol. i 2000 og ph.d. i 2004. Hans afhandling, "Offentlig budgetlægning i et institutionelt perspektiv", fokuserer på betydningen af institutionelle forhold for budgetlægning i den offentlige sektor.

Ifølge Søren Serritzlew disponerer politikerne over en meget stor del af samfundets ressourcer. Når de træffer udgiftspolitiske beslutninger, berører det os alle direkte, både via skatten og via den offentlige service. Derfor er det vigtigt at forstå, hvordan tilrettelæggelsen af beslutningsprocessen indvirker på de beslutninger, der bliver truffet. I kommunerne bruger man en lang række forskellige budgetlægningsmetoder, som er designet til at virke på en helt bestemt måde. Ofte er formålet at nedbringe væksten i udgifterne. Søren Serritzlews forskning viser, at metoderne og fremgangsmåderne faktisk har betydning, men at de ofte kun virker svagt og i nogle situationer ligefrem modsat hensigten.

Siden 2004 har Søren Serritzlew været ansat som adjunkt på Institut for Statskundskab.

I anledning af universitetets 75-års jubilæum i 2003 uddelte Aarhus Universitets Forskningsfond for første gang fem ph.d.-priser til lovende, unge forskere. Samtidig blev det besluttet at gøre en sådan uddeling til en fast, årlig givenhed.

DAVID BUGGE

David Bugge, der er 34 år, blev cand.theol. i 2000 og ph.d. i 2004. I sin ph.d.-afhandling, "Digtning og etik hos Martin A. Hansen", undersøger David Bugge den dobbelthed, der fra først til sidst kendetegnede Martin A. Hansens syn på digtningen. Ved en række nyfortolkninger har han i et hidtil uset omfang påvist konflikten mellem digtning og etik hos Martin A. Hansen og kastet nyt lys over forfatterskabets mange dystre digtersymboler. Desuden har han i afhandlingen løftet sløret for, hvordan Martin A. Hansen samtidig havde sans for et positivt samspil mellem digtning og etik – et samspil, der hos ham ofte antog overraskende former.

David Bugge har redigeret bøger om Martin A. Hansen, Kundera og Løgstrup og skrevet artikler om de samme forfattere. Han er nu ansat som forskningsstipendiat ved Afdeling for Systematisk Teologi på Aarhus Universitet.

RENÉ THOMSEN

René Thomsen er 30 år. Han blev cand. scient. i datalogi i 2001 og ph.d. i 2004. Forskningen i hans ph.d.-afhandling "Evolutionary Algorithms and their Application in Bioinformatics" drejer sig primært om evolutionære algoritmer inspireret af den darwinistiske evolutionslære.

Ifølge René Thomsen udsættes en population af løsningsforslag for tilfældige mutationer. Over en række generationer, hvor naturlig udvælgelse sorterer de dårligste løsninger fra, udvikles en løsning til et givent optimeringsproblem. Han har studeret anvendelsen af disse algoritmer til løsning af problemer inden for bioinformatik, hvilket har resulteret i en række internationale publikationer.

Bioinformatik er en disciplin, der kombinerer biologiske fag som biokemi og molekylærbiologi med informationsteknologi.

Med støtte fra Østjysk Innovation har René Thomsen nu startet sin egen virksomhed i bioinformatik, hvor han er administrerende direktør. Virksomheden, der hedder Molegro, arbejder med "molekylær docking".

VIDENSKABSPRIS TIL VIDTSPÆNDENDE FORSKER

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Religionsfilosoffen Lars Albinus fik den 27. maj Aarhus Universitets fornemste anerkendelse af videnskabeligt arbejde, da han modtog Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris for sin løfterige og vidtspændende forskning, der i de senere år har udfoldet sig inden for moderne religionsfilosofi og religionens betydning i moderniteten.

Den 40-årige lektor ved Afdeling for Systematisk Teologi betegnes som en særdeles energisk og kompetent forsker, der hurtigt er i stand til at fordybe sig i et område. Tyngdefeltet i hans forskning har været græsk mytologi og filosofi, hvor han har leveret originale bidrag bl.a. i ph.d.-afhandlingen fra 1998 om dæmon-forestillinger i Grækenland på overgangen fra myte og religion til filosofi og videnskab og i monografien *The House of Hades* om antik græsk eskatologi.

Lars Albinus har i sine analyser blandt andet inddraget den såkaldte diskursanalyse, der er inspireret af Michel Foucault. Med Foucaults tænkning som bro er Lars Albinus i de senere år ubesværet trådt ind i et moderne religionsfilosofisk forskningsområde, hvor han også inddrager Jürgen Habermas' tænkning i sine filosofiske overvejelser over religionens betydning i moderniteten.

"Dette skift har Lars Albinus formået at gennemføre med høj faglig integritet. Man kan ikke andet end nære store forventninger til resultatet af hans religionsfilosofiske forskning" hedder det i begrundelsen for videnskabsprisen, der i år blev uddelt for 34. gang.

75 ÅR

Klassisk Filologi ved Aarhus Universitet inviterer til 75-års jubilæum lørdag den 8. oktober.

I år har der ved Aarhus Universitet været forsket og undervist i klassisk filologi i 75 år. Denne begivenhed vil vi bede jer om at højtideligholde sammen med os. Formålet med festlighederne er at se tilbage på en fornem tid. Samtidig skal festen og samværet inspirere landets klassikere til at gøre en indsats for, at dette humanistiske grundfag også kan stortrives i fremtiden.

Klassisk filologi dyrkes i dag på Det Humanistiske Fakultet i samarbejde med klassisk arkæologi, antikhistorie og en række forskere ved Det Teologiske Fakultet. Derudover samarbejder faget med en række sprog- og litteraturfag ved Humaniora.

Det var i 1930, at Franz Blatt blev ansat som docent i klassisk filologi ved det, der dengang hed "Universitetsundervisningen i Jylland", og som fra 1933 fik navnet Aarhus Universitet. Dette fejres også med udgivelsen af en jubilæumshistorie, udarbejdet af den unge historiker og latinist Jens Egedal Degn.

Et jubilæum frembyder mulighed for eftertanke. I disse år står uddannelsespolitikken centralt i samfundsdebatten; på den ene side insisteres der på kanon, klassikere og faglighed, og på den anden side kræver politikerne, at uddannelse skal være rentabel, produktiv og samfundsrelevant. I en sådan tid er det værd at overveje, hvilken rolle et "klassisk" fag som klassisk filologi har spillet – og måske især kan spille. I denne forbindelse er det glædeligt, at unge forskere og studerende slutter op om faget med så stort et engagement.

FORELØBIGT PROGRAM

13.00	Festlighederne begynder i Aulaen i hovedbygningen (bygning 412).
13.15-13.45	Professor, ph.d. Marianne Pade og docent, dr.phil. Ole Thomsen byder velkommen til dagens arrangementer.
13.45-14.15	Dekan, lektor, dr.phil. Bodil Due byder velkommen på vegne af Det Humanistiske Fakultet.
14.15-14.45	Kaffepause med kage.
14.45-15.45	Suzanne Saïd, professor i klassisk filologi ved Columbia University, New York, forelæser over "Myte og historie i det antikke Grækenland" (på engelsk). Professor Saïd er på verdensplan en af de førende kendere af Grækenland i klassisk tid med særlig vægt på tragedie, komedie, historieskrivning og græsk religion.
15.45-16.00	Pause
16.00-16.30	Lektor, dr.phil. Karsten Friis-Jensen og seniorforsker, ph.d. Peter Zeeberg præsenterer den tosprogede udgave af Saxos Danmarkshistorie.
16.30-17.00	Cand.mag. Jens Egedal Degn præsenterer jubilæumsskriftet.
17.00-17.30	Festligt punktum for programmet i Aulaen.
17.30-19.00	Reception, underholdning og hyggeligt samvær i Vandrehallen (bygning 410).
19.00-02.00	Festmiddag i Stakladen med efterfølgende dans.

Alle er velkomne. Hvis man ønsker at deltage i festmiddagen, er tilmelding nødvendig.

Yderligere oplysninger: Birgitte Adams, e-mail: romba@hum.au.dk, tlf. 8942 6409

TILMELDINGSBLANKET

Navn: _____

Navn på ledsager: _____

Adresse: _____

Postnr. + by: _____

E-mail / tlf. nr.: _____

Jeg/vi vil gerne deltage i festmiddagen den 8. oktober kl. 19.00 i Stakladen, Aarhus Universitet. Jeg indsender derfor denne (evt. kopi) tilmelding senest mandag den 15. august 2005 til:

**Klassisk Filologi
Sprog, Litteratur og Kultur
Jens Chr. Skous Vej 5, bygn. 463
8000 Århus C**

sammen med en check på kr. 250,- pr. deltager (eller jeg overfører kr. 250,- pr. deltager til konto: 3635 4809376087)

Interesserede kan løbende holde sig orienteret på vores hjemmeside: www.hum.au.dk/old-midl

Verner skal flyttes – igen

AF HANS PLAUBORG

Han ser noget bøs ud med sine stikkende øjne, glatragede isse og noget, der ligner plukkede øjenbryn. "Hvad bilder I jer ind?" tænker han måske fra sin plads i væggen på femte etage i bygning 451. "Her gjorde jeg en af de vigtigste opdagelser nogensinde inden for sprogvidenskaben, og I belønner mig med en tilværelse som vagabond fra væg til væg."

Karl Verner, en af Danmarks største sprogforskere og i dag en slags maskot for Afdeling for Tysk, har god grund til at holde lidt igen med smilet for tiden. Siden billedhuggeren Knud Nellemose "opførte" ham af 20 keramikkakler i 1951, har den gamle, immobile og ikke særligt omstillingsparate mand levet en noget omtumlet tilværelse.

SKAL FØLGE FAGET

Først blev han sat op i bygning 410 i universitetets hovedbygning, hvor Tysk havde til huse dengang. I 70'erne måtte han hugges ned kakkel for kakkel blot for at flytte små hundrede meter mod nordøst til bygning 326, hvor Tysk fik nyt domicil. Da instituttet i 1999 flyttede til Nobelparken, var en pertentlig konservator fra Kronborg ude for igen at hugge den arme mand ned under sit arbejdstelt og sætte ham op igen i bygning 451. Det tog flere dage og kostede

et større femcifret beløb. Og nu skal han på farten igen, fordi Tysk skal flytte til nye lokaler i Nobelparken.

– Vi ønsker, at Karl Verner-relieffet skal følge med faget. Men han er jo en mand, der kræver plads, og han skal i hvert fald ikke sidde i et hjørne, siger afdelingsleder på Tysk Hans Carl Finsen.

SOVENDE TIL BERØMMELSE

I levende live vidste den århusianske sprogforsker Karl Verner (1846-1896) alt om, at der ikke kommer noget godt ud af at blive hundset sådan rundt med. Faktisk gjorde han sin store opdagelse inden for den germanske lydforskydning – i dag verdenskendt som "Verners Lov" – da han en eftermiddag i 1875 ville tage sig en middagslur på forældrenes ottoman i Vestergade 5 i Århus.

– Han er et forbillede for, at man skal komme sovende til sine indtægter, siger professor emeritus Leif Ludwig Albertsen fra Afdeling for Tysk om det unge sprogetti, som slumrende på divanen opdagede den sproghistoriske spidsfindighed, der sikrede, at hans navn for bestandigt vil blive bevaret i den sprogvidenskabelige verden.

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO